

1. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro základní školu speciální - vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

Název programu:

„ŠKOLA JAKO POZDRAV SLUNCI“

č.j. ZŠ 960/2019

Předkladatel: **Základní škola při Dětské psychiatrické nemocnici, Opařany 160**

Adresa školy: **Opařany 160, 391 61 Opařany**

Ředitel školy: **Mgr. Michal Kučera**

Telefon: **381 287 153**

E-mail: **zspridpn.oparany@seznam.cz**

ID datové schránky: **8bggjw6**

Web: **www.dpns.cz**

IČO: **70842621**

REDIZO: **600 022 650**

IZO: **102 351 198**

Zřizovatel školy:

**Krajský úřad – Jihočeský kraj
Odbor školství, mládeže a tělovýchovy
U Zimního stadionu 1952/2
370 76 České Budějovice**

Platnost dokumentu od: **1. září 2019**

Podpis ředitele školy:

Razítko školy:

Obsah

Úvodní stránka	
1. Identifikační údaje	1
1.1. Obsah	2
1.2. Přílohy, dodatky	3
2. Charakteristika školy	4
2.1. Historie školy	4
2.2. Úplnost a velikost školy, vybavení školy	4
2.3. Charakteristika žáků a pedagogického sboru	5
2.4. Spolupráce školy s jinými subjekty	6
3. Charakteristika školního vzdělávacího programu	6
3.1. Pojetí školního vzdělávacího programu	6
3.2. Motivační název ŠVP	6
3.3. Zaměření školy	6
3.4. Výchové a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí	8
3.5. Profil absolventa školy	9
3.6. Začlenění průřezových témat	10
4. Učební plán	13
4.1. Učební plán pro 1. – 6. ročník	13
4.2. Učební plán pro 7. – 10. ročník	14
5. Učební osnovy	15
Čtení	15
Psaní	26
Počty	32
Smyslová výchova	43
Věcné učení	48
Osobnostně sociální rozvoj	69
Hudební výchova	96
Tělesná výchova	104
Pracovní a výtvarná výchova	117
Předměty speciálně pedagogické péče	141
6. Hodnocení výsledků vzdělávání	144
6.1. Hodnocení žáků	144
6.2. Pravidla pro hodnocení žáků	145

1.2. Přílohy, dodatky

Příloha č. 1

Vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

Příloha č. 2

Organizační řád školy

(součástí je školní řád a klasifikační řád)

Příloha č. 3

Změny a opravy ve školním vzdělávacím programu

Příloha č. 4

Minimální preventivní program

Příloha č. 5

Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání

2. Charakteristika školy

2.1. Historie školy

Po 1. světové válce byl v ústavech pro choromyslné zaznamenán nárůst počtu dětí a mladistvých. Z tohoto důvodu se jevila potřeba soustředit péči o duševně postižené děti do jednoho ústavu, kde by jim byla poskytnuta veškerá odborná péče, výchova a výuka. V březnu roku 1923 byl ústav v Opařanech přeměněn na ústav pro slabomyslné děti a ředitel MUDr. Prokop Urban byl pověřen přípravou změn v tomto směru. V roce 1924 byla započata stavba budovy moderní školy s dostatkem tříd i kabinetů, prostornou tělocvičnou a krytým bazénem (tehdy jediným v jižních Čechách). V roce 1926 začala budova jako soukromá ústavní škola sloužit vzdělávání dětí dle učebních osnov, které vypracoval MUDr. Prokop Urban ve spolupráci s řádovými sestrami z Kongregace Školských sester. Škola měla právo od počátku své existence vydávat vysvědčení, mající stejnou platnost jako ve veřejných školách. Již v roce 1928 vyučování probíhalo podle učebních osnov vydaných ministerstvem školství, které předpokládaly, že i postižené dítě má nárok na nejlepší vzdělání. Velký důraz byl kladen na manuální práci. V roce 1948, kdy škola byla zestátněna, došlo ke změně názvu ústavu na "Státní dětskou psychiatrickou léčebnu". Počet dětí zařazených do výuky se neustále zvyšoval. V roce 1996 byla škola zařazena do sítě škol se součástmi - Speciální základní škola, Zvláštní škola a Pomocná škola. Neustálé nové poznatky v oblasti medicíny, odrážející se v pedopsychiatrické péči, nové diagnostické postupy a změny v přístupu k dětskému pacientovi se zákonitě odrážejí v současné péči o dětského pacienta. Speciálně pedagogická činnost dnes respektuje mnohem více individuální zvláštnosti každého jednotlivce a je možné více přizpůsobovat plán výuky a nastavit i co nejpřesněji sociální rehabilitaci každého žáka.

2.2. Úplnost a velikost školy, vybavení školy

Základní škola při Dětské psychiatrické nemocnici, Opařany 160, příspěvková organizace, je úplnou školou při zdravotnickém zařízení. Vzděláváme žáky, kteří jsou hospitalizováni v DPN. Do školy však docházejí i někteří žáci z okolních vsí i měst, kteří klienty nemocnice nejsou - ti jsou našimi kmenovými žáky. Důvodem k přijetí do naší školy jsou různé zdravotní a sociální handicap, které nedovolují dítěti v plné míře zvládnout veškeré edukační nároky ve školách běžného typu.

Jednou z priorit školy je využití informačních a komunikačních technologií. Pracujeme z důvodů vizualizace na interaktivních tabulích, které jsou součástí téměř každé třídy nebo učebny.

2.3. Charakteristika žáků a pedagogického sboru

Počet i složení žáků se neustále mění. Křivka sledující změny v počtu se začíná zdvíhat hned od počátku září, s drobnými výkyvy stoupá až na dvojnásobný počet a vrcholu dosahuje v květnu. Vzhledem ke skutečnosti, že DPN v Opařanech je největší dětskou psychiatrickou léčebnou v ČR, představuje naše klientela široké spektrum psychiatrických diagnóz.

Naši žáci jsou ve věku dokonce už od 4 až 18-ti let, takže zajišťujeme jak předškolní výchovu a přípravné ročníky, tak i konzultaci žáků středních škol.

Všichni učitelé mají zároveň i speciálně pedagogické vzdělání, takže pedagogický sbor je plně kompetentní k veškeré edukaci i speciálně pedagogickým činnostem. Cílem naší školy je, aby žák dosáhl zlepšení sociálních dovedností, školních dovedností a znalostí, a celkových psychických schopností, aby se mohl bez výraznějších obtíží znovu začlenit do svého sociálního prostředí a kmenové školy.

2.4. Spolupráce školy s jinými subjekty

Škola úzce spolupracuje s Dětskou psychiatrickou nemocnicí Opařany. Žáci školy jsou pacienti DPN. Denní kontakt s pracovníky nemocnice umožňuje rychlou výměnu informací o zdravotním stavu žáků. Rozsah a organizaci výuky žáka určuje ředitel školy po dohodě s ošetřujícím lékařem. Společně postupujeme při řešení problémů.

Spolupracujeme také se Speciálně pedagogickým centrem ve Strakonicih při převádění žáků do jiného vzdělávacího programu. Psycholožka SPC Strakonice pomáhá při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů pro naše žáky.

Jelikož do školy při DPN přicházejí žáci z celé České republiky, spolupracujeme také s jejich kmenovými školami.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1. Pojetí školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) vychází z koncepce Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (dále jen RVP). Cílem základního vzdělávání je pomoci žákům získávat a postupně zdokonalovat klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

3.2. Motivační název ŠVP: ŠKOLA JAKO POZDRAV SLUNCI

JAzyková **K**Omunikace

POzitivní myšlení

ZDRAVÍ

SLUšnost

Názor,**n**ebojácnost,**n**adhled

Citová výchova

3.3. Zaměření školy

Škola je zaměřena na výchovu a vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami - viz. §16, odst. 1, zákona č. 561/2005 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění.

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

a) v oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů

b) v oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky
- u mladších žáků využívání skupinové výuky
- postupný přechod k systému kooperativní výuky
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

c) zařazení předmětů speciálně pedagogické péče. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními.

Naše škola nabízí pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami tyto předměty speciálně pedagogické péče:

- Logopedická péče
- Řečová výchova
- Rozvoj zrakové a sluchové percepce
- Rozvoj matematických dovedností
- Rozvoj motorických dovedností
- Rozvoj sociálních dovedností
- Smyslová stimulace
- Alternativní komunikace

Po provedené analýze podmínek školy, možností a potřeb žáků a požadavků léčebného režimu DPN bylo zaměření školy vyjádřeno v podobě šesti vzdělávacích priorit:

1. Rozvíjet komunikační dovednosti žáků

- v mateřském jazyce
- v alternativních a augmentativních způsobech komunikace
- v sociálních vztazích
- v základech informačních a komunikačních technologií

2. Pomáhat žákům při sebehodnocení

- naučit je pozitivně oceňovat sama sebe, své znalosti a dovednosti, znát své možnosti.

3. Klást důraz na udržení a posílení zdraví fyzického i duševního

4. Vychovávat z žáků slušné občany, schopné zapojit se do společnosti.

5. Učit žáky vyjádřit vlastní pocity a potřeby společensky přijatelným způsobem

6. Poskytnout všem žákům vzdělání

- přiměřené jejich schopnostem a dovednostem, umožňující jejich úspěšnou integraci do společnosti.

3.4. Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k naplňování klíčových kompetencí

1. kompetence k učení

- probouzet zájem o nové poznatky
- aplikovat získané vědomosti, zkušenosti a návyky v praktickém životě
- využívat pochvaly jako motivačního prostředku k dalšímu učení
- vedeme žáka ke spolupráci s ostatními žáky
- učíme žáky používat základní pojmy a vyhledávat informace
- motivujeme žáky k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu
- vedeme žáky k využívání vhodných pomůcek
- podporujeme u žáků poznávat vlastní pokroky
- rozvíjet logické myšlení, komunikativní dovednosti
- získávat základní vědomosti o člověku, společenských vztazích, přírodě, časové a prostorové orientaci a využívat je k dalšímu vzdělávání

2. kompetence k řešení problémů

- přiměřeně svým možnostem samostatně řešit problémy
- při řešení úkolů využívat nápodobu, vlastní zkušenost a naučené stereotypy
- zvládat negativní emoce a tím prodloužit dobu pracovního nasazení
- poučit se z neúspěchu a nenechat se jím odradit
- v případě potřeby si požádat o pomoc
- nenechat se odradit nezdarem
- obrátit se o pomoc při řešení problémů

3. kompetence komunikativní

- komunikovat s lidmi přiměřeně svým schopnostem
- vyjadřovat své pocity, prožitky vhodným způsobem
- zapojit se v rámci třídy do společné práce a činností
- vštěpujeme žákům vžitá pravidla a konvence (formy vhodné pro danou technologii, náležitosti, atd...)
- zvolit si vyhovující pracovní tempo, postup, pomůcky
- srozumitelně se vyjadřovat v rámci svých možností, uplatňujeme neverbální komunikaci
- poskytujeme žákovi potřebný prostor k samostatnému vyjadřování svých myšlenek, názorů

4. kompetence sociální a personální:

- rozpoznat nevhodné a rizikové chování a možné důsledky
- pomáháme jim chápat vlastní osobu a respektovat pravidla
- využívat základní návyky společenského chování
- učíme žáky hodnotit svoji práci i práci ostatních
- orientovat se v běžném životě (režim dne, poznávat své nejbližší okolí a významné kulturní památky v něm)
- utvářet základní představu o mezilidských vztazích
- umožňujeme žákům prožitek radosti ze zapojování do jednoduchých sociálních aktivit

5. kompetence občanské

- pečovat o své zdraví a zvládnout základní hygienické návyky
- uvědomovat si svá práva a povinnosti
- dodržovat pravidla soužití s ostatními lidmi
- chránit životní prostředí
- využívat získané vědomosti, dovednosti a návyky k maximálnímu zapojení do společnosti
- k dodržování základních společenských norem a pravidel soužití
- k ochraně svého zdraví, dodržování naučených stereotypů chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí
- ke vhodnému chování v krizových situacích a v situacích ohrožujících život a zdraví člověka podle pokynů kompetentních osob
- dodržovat základní společenské normy chování

6. kompetence pracovní

- aplikovat naučené pracovní postupy a pracovat podle instrukcí
- vždy dokončit stanovený úkol
- dodržovat zásady bezpečnosti
- přijmout hodnocení své práce učitelem a sebehodnocení
- zapojujeme žáka do společných i individuálních činností
- k osvojení hygienických návyků, zvládnání sebeobsluhy podle svých možností
- plnit dle instrukcí jednoduché úkoly
- zapojovat se aktivně do všech forem výuky
- hodnotit svůj výkon spolu s učitelem
- úkoly žákovi zadáváme názorně po jednotlivých krocích a tím rozvíjíme jeho schopnost pracovat samostatně

3.5. Profil absolventa školy

Absolvent naší školy by měl mít osvojeny sebeobslužné činnosti a základní pracovní dovednosti, návyky a být schopen je využít v praktickém životě.

Měl by být schopen verbální popřípadě neverbální komunikace, dorozumívání se s okolím pomocí všech dostupných systémů a forem komunikace.

Měl by mít vytvořeny stereotypy chování pro uplatnění v konkrétních životních situacích.

Měl by být schopen reálného pohledu na svou osobu i na osoby ve svém nejbližším okolí

Měl by zvládnout vyjádřit své pocity, požadavky a potřeby přijatelným způsobem

Měl by mít vytvořeny a upevněny základní poznatky a dovednosti v péči o zdraví.

3.7. Začlenění průřezových témat

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

V rámci projektu **Nácviky sociálních a komunikačních dovedností u žáků s poruchou autistického spektra** přímo ovlivňujeme a lépe plníme průřezové téma MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA, tematický okruh 2 – LIDSKÉ VZTAHY.

Zaměřujeme se na tato témata:

- ♣ právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci
- ♣ udržovat tolerantní vztahy s jinými lidmi
- ♣ důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích
- ♣ uplatňování principu slušného chování (základní morální normy)
- ♣ význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti
- ♣ osobní přispění k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy

Vysvětlivky:

INT – průřezové téma je integrováno do vyučovacího předmětu.

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA (OSV)												
Tematické okruhy		1.	2.	3.	4.	5.	6.		7.	8.	9.	10.
TO1	Rozvoj schopností poznávání	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X
TO2	Sebezpoznaní a sebepojetí	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X
TO3	Seberegulace a sebeorganizace	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X
TO4	Psychohygiena	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X
TO5	Poznávací schopnosti	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X
TO6	Mezilidské vztahy	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X
TO7	Komunikace	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X
TO8	Spolupráce a soutěživost	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X
TO9	Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X
TO10	Hodnoty, postoje, praktická etika	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X

X/ všechna témata OSV jsou vyučována v předmětu Osobnostně sociální rozvoj.

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA (VDO)												
Tematické okruhy		1.	2.	3.	4.	5.	6.		7.	8.	9.	10.
TO1	Občanská společnost a škola			INT/ VU			INT/ VU			INT/ VU		
TO2	Občan, občanská společnost a stát									INT/ VU		
TO3	Formy participace občanů v politickém životě										INT/ VU	

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH (EGS)												
Tematické okruhy		1.	2.	3.	4.	5.	6.		7.	8.	9.	10.
TO1	Evropa a svět nás zajímá						INT/ VU			INT/ VU		
TO2	Objevujeme Evropu a svět									INT/ VU		
TO3	Jsmo Evropané										INT/ VU	

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA (MKV)												
Tematické okruhy		1.	2.	3.	4.	5.	6.		7.	8.	9.	10.
TO1	Kulturní rozdíly			INT/ VU						INT/ VU		
TO2	Lidské vztahy						INT/ VU			INT/ VU		
TO3	Etnický původ										INT/ VU	

5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA (ENV)												
Tematické okruhy		1.	2.	3.	4.	5.	6.		7.	8.	9.	10.
TO1	Ekosystémy			INT/ VU							INT/ VU	
TO2	Základní podmínky života						INT/ VU			INT/ VU		
TO3	Lidské aktivity a problémy životního prostředí			INT/ VU							INT/ VU	
TO4	Vztah člověka k prostředí						INT/ VU			INT/ VU		

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA (MDV)												
Tematické okruhy		1.	2.	3.	4.	5.	6.		7.	8.	9.	10.
TO1	Vnímání mediálních sdělení						INT/ VU			INT/ VU		
TO2	Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality									INT/ VU		
TO3	Fungování a vliv médií ve společnosti										INT/ VU	

4. Učební plán

4.1. Učební plán pro 1. – 6. ročník

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	1. stupeň						Počet hodin
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	3	3	3	3	3	3	18
	Psaní	1	1	1	2	2	2	9
Matematika a její aplikace	Počty	1	1	1	3	3	3	12
Člověk a jeho svět	Smyslová výchova	2	2	2	-	-	-	6
	Věcné učení	2	2	2	2	2	2	12
	Osobností a sociální rozvoj	2	2	2	2	2	2	12
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	6
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	4	4	4	4	4	4	24
Člověk a svět práce	Pracovní a výtvarná výchova	4	4	4	5	5	5	27
Celkový počet hodin		20	20	20	22	22	22	126

Celkový počet hodin je nižší než udává Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, protože v naší škole mají žáci pouze dopolední vyučování, v rozsahu maximálně 5 vyučovacích hodin. Stanovení počtu hodin vychází z léčebného režimu DPN.

Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace je hodinová dotace snížena o 11 hodin. Vzdělávací obor Řečová výchova je integrován ve vyučovacím předmětu Čtení.

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie je integrována do vzdělávacího předmětu Pracovní a výtvarná výchova.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět je hodinová dotace zvýšena o 14 hodin; do této oblasti jsme zařadili předmět Osobnostně sociální rozvoj a použili hodinové dotace jiných vyučovacích předmětů.

Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura je hodinová dotace snížena o 3 hodiny, vzdělávací předmět Výtvarná výchova je integrován do vyučovacího předmětu Pracovní a výtvarná výchova.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví je hodinová dotace zvýšena o 6 hodin. Použili jsme hodinovou dotaci ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a jednu disponibilní hodinu.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je hodinová dotace snížena o 5 hodin.

Disponibilní časovou dotaci jsme využili jen částečně – 1 hodinu jsme použili do vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, zbývajících 9 hodin nevyužíváme.

Celkový počet hodin je tedy o 9 vyučovacích hodin nižší.

Snížení celkového počtu hodin vychází z „Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy č.j. 24 653/2006-24“

4.2. Učební plán pro 7. – 10. ročník

Vzdělávací oblast	Vyučovací předmět	2. stupeň				Počet hodin
		7.	8.	9.	10.	
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	4	4	4	4	16
	Psaní	2	2	2	2	8
Matematika a její aplikace	Počty	3	3	3	3	12
Člověk a společnost Člověk a příroda	Věcné učení	2	2	2	2	8
	Osobností a sociální rozvoj	2	2	2	2	8
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	4
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	3	3	3	3	12
Člověk a svět práce	Pracovní a výtvarná výchova	5	5	5	5	20
Celkový počet hodin		22	22	22	22	88

Celkový počet hodin je nižší než udává Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, protože v naší škole mají žáci pouze dopolední vyučování, v rozsahu maximálně 5 vyučovacích hodin. Stanovení počtu hodin vychází z léčebného režimu DPN.

Ve vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace je hodinová dotace zvýšena o 1 hodinu. Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie je integrována do vzdělávacího předmětu Pracovní a výtvarná výchova.

Ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda je hodinová dotace snížena o 4 hodiny; tyto oblasti jsme spojili a zařadili předmět Osobnostně sociální rozvoj.

Ve vzdělávací oblasti Umění a kultura je vzdělávací předmět Výtvarná výchova integrován do vyučovacího předmětu Pracovní a výtvarná výchova.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a zdraví je hodinová dotace snížena o 2 hodiny.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce je hodinová dotace snížena o 10 hodin.

Disponibilní časovou dotaci 11 hodin nevyužíváme.

Celkový počet hodin je tedy o 26 vyučovacích hodin nižší.

Snížení celkového počtu hodin vychází z „Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy č.j. 24 653/2006-24“

5. Učební osnovy

Vzdělávací oblast:

Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor:

Čtení

Název vyučovacího předmětu:

ČTENÍ

Časová dotace:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
počet hodin v týdnu	3	3	3	3	3	3	4	4	4	4

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět ČTENÍ je integrovaný předmět, který v sobě zahrnuje i témata Řečové výchovy. Předmět se vyučuje v bloku s psaním, počty a věcným učením. Ve výchovně vzdělávacím procesu má stěžejní postavení, protože u žáků rozvíjí osvojení a používání mluvené podoby jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním.

Žáci si vytvářejí dovednosti a návyky nezbytné pro osvojení základů čtení, postupně si osvojují písmena, slova a věty, rozvíjejí své čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním. Nejdůležitější je neustálé povzbuzování zájmu žáků o čtení jako jeden ze zdrojů informací.

Učivo je zaměřené na rozvoj smyslového a citového vnímání, rozvoj vyjadřovacích schopností a čtení. Zároveň se čtením se u žáků zaměřujeme na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě. Správné a srozumitelné vyjadřování a rozvíjení komunikačních dovedností, je pro žáky předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace a jejich dalšího vzdělávání.

Žáci jsou soustavně vedeni k aktivnímu vnímání, ke koncentraci a ke zdokonalování analyticko-syntetické činnosti v oblasti vnímání a myšlení. Důraz je kladen na výchovu žáků k pozitivním vztahům k lidem, k vlastní osobě i okolnímu prostředí a na jejich správné společenské chování a vystupování ve škole i mimo školu.

Rozvíjení a budování řeči je přiměřené věku a schopnostem jednotlivých žáků.

Žáci s vadami řeči mají zajištěnou individuální péči zaměřenou na reedukaci problému. Žákům s poruchou komunikace poskytujeme možnost alternativního dorozumívání.

Všechny stránky řeči, rozšiřování slovní zásoby, zpřesňování výslovnosti, zkvalitňování vnímání a porozumění mluvené řeči se systematicky rozvíjí ve všech ostatních předmětech.

Formy a organizace výuky:

Pro výuku využíváme kmenovou třídu, počítačovou učebnu. Během vyučovacích hodin učitel i žáci využívají všechny dostupné učební pomůcky.

Práce probíhá formou frontální výuky s demonstračními pomůckami nebo jako skupinová práce (s využitím dostupných pomůcek, pracovních sešitů, učebnic,

výukových programů na počítači, slovníků a encyklopedií). Zařazujeme také individuální činnosti, práce ve dvojici a malé skupině. Využíváme knihy z žákovské knihovny. Důležité je neustálé opakování a procvičování učiva.

Průřezová témata:

Ve vyučovacím předmětu čtení nejsou zařazena průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie pro plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- ovládat základy čtení a využívat je ke svému vzdělávání
- používat učebnice a učební materiály, pomůcky
- projevovat zájem o nové poznatky
- uplatňovat získané zkušenosti v praktickém životě

- zařazujeme logopedická cvičení (gymnastika jazyka, rtů...) a tím dbáme na správnou výslovnost, tempo řeči, pravidelné dýchání
- zařazujeme cvičení prováděná v rámci sluchového a zrakového vnímání
- navozujeme různé situace z běžného života, které vybízí žáka ke spontánním rozhovorům, k diskusi
- aplikujeme vhodné metody čtení dle stupně postižení a individuálních možností žáka – analyticko-syntetická metoda, globální čtení, metoda sociálního čtení
- zařazujeme didaktické hry, motivující činnosti k osvojení a postupnému zdokonalování čtenářských dovedností
- předkládáme odpovídající učební pomůcky materiály (učebnice, knihy a časopisy, nástěnné obrazy, počítačové programy, leporela, obrázkové knihy, puzzle...)

Kompetence k řešení problémů

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- překonávat problémy přiměřeně ke svým možnostem
- nenechat se odradit nezdarem
- obrátit se o pomoc při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- komunikovat s lidmi
- chápat obsah psaného textu
- srozumitelně se vyjadřovat
- poskytujeme žákovi potřebný prostor k samostatnému vyjadřování svých myšlenek, názorů
- zapojujeme žáka do třídních a školních soutěží a akcí (recitace, akademie...)
- povzbuzujeme žáka k praktickému používání jemu dostupných, zvládnutých čtenářských technik
- předkládáme mu širokou škálu názorných textů (např. pracovní postup)
- aktivně zapojujeme žáka do života třídy (např.: ranní přivítání...)

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáky dle jejich individuálních možností a schopností k:

- utváření základní představy o vztazích mezi lidmi
- orientaci se v prostředí, ve kterém žijí
- podílení se na jednoduchých sociálních aktivitách
- uplatňování návyků společenského chování

Kompetence občanské

Chceme žáky naučit dle jejich individuálních možností a schopností:

- využívat osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- dodržovat základní společenské normy a pravidla soužití
- chránit své zdraví

Kompetence pracovní

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- plnit podle instrukcí zadané jednoduché úkoly
- adekvátně reagovat na posouzení své práce
- aktivně zapojujeme žáka do společných i individuálních činností
- hodnotíme s žákem a poskytujeme mu prostor k sebehodnocení (co zvládá, co potřebuje zlepšovat)
- názornou demonstrací a posloupností úkonů rozvíjíme u žáka schopnost plnit konkrétní úkoly postupně
- důsledně vyžadujeme od žáka dokončení zadaného úkolu
- ukázkami výsledných prací motivujeme žáka k aktivitě

Čtení 1. – 3. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák by měl: Dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání Číst slabiky a dvojslabičná slova, skládat slova ze slabik Tvořit věty podle obrázků Orientovat se na stránce i řádku	Žák by měl: - správně vyslovovat hlásky podle svých schopností - upravovat tempo řeči podle pokynů - dbát na pravidelné dýchání - dělit slova na slabiky s využitím říkanek a rozpočítadel - rozpoznat první hlásku a slabiku ve slově - osvojit si a číst samohlásky a souhlásky mM, vV, lL - skládat a číst otevřené slabiky z osvojených hlásek - číst dvojslabičná slova z procvičených otevřených slabik - číst psací písmena a slabiky - chápat obsah vět - rozeznat slova ve větě - tvořit věty k obrázkům - vyhledat obrázek, písmeno, slabiku, slovo na stránce - číst obrázky, slabiky, slova v řádku	Naslouchání – koncentrační cvičení Čtení – analyticko-syntetické činnosti, alternativní způsoby čtení, vyvozování hlásek a písmen, dělení a skládání slov, diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání Čtení – diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání, tvoření jednoduchých vět Čtení – diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání, čtení obrázků, slabik, slov	

Chápat obsah krátkých vět doplněných obrázkem	- číst krátké věty doplněné obrázkem - chápat obsah přečtených vět	Čtení jednoduchých vět Naslouchání – poslech pohádek, veršů a říkadel	
ŘEČOVÁ VÝCHOVA			
Žák by měl: Dbát na pravidelné dýchání tempo řeči a artikulaci zvuků, výslovnost Odpovídat na otázky slovem, větou Snažit se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů Reprodukovat jednoduché říkanky a básničky Popsat jednoduché obrázky Reprodukovat krátký text podle otázek	Žák by měl: - reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy - vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek - vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku s pomocí učitele - popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek - domluvit se v běžných situacích (verbálními a neverbálními metody) - zvládat slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování - dramatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká	Práce s textem (poslech, vyprávění) Reprodukce a dramatizace Vyprávění Popis předmětů i osob Rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích Reprodukce i dramatizace	

Čtení 4. – 6. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák by měl: Zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen	- Žák by měl: - osvojit si a číst tiskací a psací písma: tT, yY, sS, pP, nN, šŠ, dD, zZ, kK, bB, cC, rR, čČ, hH, ou, žŽ	Čtení – analyticko-syntetické činnosti, alternativní způsoby čtení, vyvozování hlásek a písmen, dělení a skládání slov, diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání	
Rozlišit stejně znějící slova různého významu	- číst dvojslabičná a trojslabičná slova s otevřenými slabikami - číst zavřené slabiky a dvojslabičná slova, která mají zavřenou slabiku na konci - rozlišit stejně znějící slova odlišného významu	Čtení - diferenciační cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání, čtení slov a jednoduchých vět Naslouchání – koncentrační cvičení	
Umět reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek	- reprodukovat krátký text podle ilustrací a návodných otázek	Naslouchání – poslech pohádek, veršů a říkadel	
Orientovat se ve větě	- graficky znázornit slova ve větě - orientovat se ve větě tichým čtením	Čtení – alternativní způsoby čtení, čtení a tvoření jednoduchých vět	
Číst s porozuměním jednoduché věty	- číst věty obsahující snadná slova - číst věty s přiměřeným obsahem	Čtení - čtení a tvoření jednoduchých vět	

Přednášet krátké říkanky a básničky	- prohlížet se zájmem literaturu pro děti - poslouchat čtení a vypravování - prohlížet a číst dětské časopisy - zapamatovat si a přednášet krátké říkanky a básničky	Naslouchání – koncentrační cvičení, poslech pohádek, veršů a říkadel	
ŘEČOVÁ VÝCHOVA			
Žák by měl: Reprodukovat krátký text	Žák by měl: - reprodukovat krátké texty podle jednoduché osnovy	Práce s textem (poslech, vyprávění)	
Vyprávět filmový nebo divadelní příběh	- vyprávět zhlédnutý filmový nebo divadelní příběh podle návodných otázek	Reprodukce a dramatizace	
Vyprávět jednoduchý příběh	- vyprávět jednoduchý příběh podle obrázku s pomocí učitele	Vyprávění	
Popsat osoby, předměty	- popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci doprovodných otázek	Popis předmětů i osob	
Domluvit se v běžných situacích	- domluvit se v běžných situacích (verbálními a neverbálními metody)	Rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích	
Zvládat slovní formy společenského styku	- zvládat slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování	Reprodukce i dramatizace	
Dramatizovat krátký příběh	- dramatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká	Dramatizace	

Čtení 7. – 10. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák by měl: Číst všechna tiskací i psací písmena Zvládat čtení krátkého jednoduchého textu Orientovat se ve čteném textu Zapamatovat si obsah přečteného textu a umět reprodukovat snadný krátký text Přednášet říkanky a básničky Získat pozitivní vztah k literatuře	Žák by měl: - osvojit si a číst hlásky a písmena fF, gG, řŘ, ch Ch - číst všechna tiskací a psací písmena - čtení slabik a slov, které sám píše - číst slova se souhláskovými skupinami v různé obtížnosti - číst slova se skupinami di, ti, ni, dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě - zvládat čtení slov, vět a přiměřeně snadných textů - orientovat se v textu tichým čtením - číst snadný krátký text s porozuměním - vyprávět přečtený text - číst a zapamatovat si krátké básničky a texty písní - přednášet říkanky a básničky - vybírat si a číst časopisy, denní tisk, knížky pro děti a mládež	Práce s textem - prohlubování čtenářských dovedností Práce s textem - prohlubování čtenářských dovedností Práce s textem – tiché čtení s porozuměním Práce s textem – prohlubování čtenářských dovedností Poslech a reprodukce – poslech a reprodukce přečteného Základní literární pojmy – rozpočítadlo, říkanka, báseň, básník Práce s textem – prohlubování čtenářských dovedností; obrázkové knihy, noviny, časopisy	

Orientovat se v jednoduchých návodech podle obrázků	- číst obrázkové knihy encyklopedické povahy, zejména nápisy a texty k obrázkům - dramatizovat pohádku - číst reklamní texty, katalogy, kuchařskou knihu, kalendář, mapu, plán města - číst návody k různým činnostem - číst návody k použití na obalech výrobků	Literární druhy – literatura pro mládež Základní literární pojmy – pohádka, pověst, spisovatel, kniha, čtenář, divadlo, film, herec Práce s textem – prohlubování čtenářských dovedností; návody s obrázky k použití výrobků a k činnostem Sociální čtení	
ŘEČOVÁ VÝCHOVA			
Žák by měl: Dosáhnout širší slovní zásoby Pracovat nad správnými gramatickými strukturami Snažit se o kulturu mluveného projevu Komunikovat v běžných situacích Popsat děje a osoby	Žák by měl: - dosáhnout širší slovní zásoby, srozumitelného mluvního projevu, snažit se o zřetelnou výslovnost - dle možností žáků používat věty se správnými gramatickými strukturami - dbát na kulturu mluveného projevu - komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace - popsat děje, jevy a osoby na obrázcích (dle svých možností)	Rozšiřování slovní zásoby, základy techniky mluveného projevu Základní komunikační pravidla Konverzační cvičení Tvorba otázek a odpovědí Edukace a reedukace řeči	

Vyprávět vlastní zážitky	- vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity	Mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta	
Vyprávět příběh	- převyprávět vyslechnutý, přiměřené náročný příběh, divadelní nebo filmové představení	Vyprávění příběhu	
Dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku	- dramatizovat jednoduchý příběh nebo pohádku	Dramatizace	

Vzdělávací oblast:

Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor:

Psaní

Název vyučovacího předmětu:

PSANÍ

Časová dotace:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
počet hodin v týdnu	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět PSANÍ rozvíjí grafické dovednosti žáků, jejich jemnou motoriku a grafomotoriku, a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Získávání grafických dovedností, postupné zvyšování kvality a rychlosti písma a praktické využívání získaných dovedností dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace.

Aby bylo psaní procvičováno několikrát týdně, jsou vyučovací hodiny vhodně rozděleny na menší časové jednotky. Soustavně je dbáno na správné držení psacího náčiní a správné sezení při psaní. Velký důraz je kladen i na cvičení jemné motoriky a uvolňovací cviky, které však mohou být zařazeny i jako samostatná práce v průběhu jiných složek výchovy.

Psaní písmen probíhá současně s nácvikem písmen ve čtení. Písmena jsou do výuky zařazována postupně tak, aby byl žák na konci školní docházky schopen zvládnout opis snadného textu, naučil se psát krátká slova podle diktátu, uměl napsat čitelně své jméno a příjmení, jména a příjmení svých rodičů a adresu svého bydliště.

Formy a organizace výuky:

Pro výuku využíváme kmenovou třídu, počítačovou učebnu. Během vyučovacích hodin učitel i žáci využívají všechny dostupné učební pomůcky.

Práce probíhá formou frontální výuky s demonstračními pomůckami nebo jako skupinová práce (s využitím dostupných pomůcek, pracovních sešitů, učebnic,

výukových programů na počítači). Zařazujeme také individuální činnosti, práce ve dvojici a malé skupině. Důležité je neustálé opakování a procvičování učiva.

Průřezová témata:

Ve výuce předmětu psaní nejsou zařazena průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie vedoucí k plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- ovládat psaní a využívat je v běžném životě
- zařazujeme cvičení prováděná v rámci sluchového a zrakového vnímání
- navozujeme různé situace z běžného života, které vybízí žáka k psaní vzkazů, poznámek
- aplikujeme vhodné metody psaní dle stupně postižení a individuálních možností žáka – různé druhy psacího náčiní, hodný typ písma
- zařazujeme didaktické hry, motivující činnosti k osvojení a postupnému zdokonalování psacích dovedností

Kompetence k řešení problémů

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- překonávat problémy přiměřeně ke svým možnostem
- nenechat se odradit nezdarem
- obrátit se o pomoc při řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- chápat obsah psaného textu
- srozumitelně se vyjadřovat
- povzbuzujeme žáka k praktickému používání jemu dostupných, zvládnutých psacích technik

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáky dle jejich individuálních možností a schopností k:

- podílení se na jednoduchých sociálních aktivitách
- uplatňování návyků společenského chování

Kompetence občanské

Chceme žáky naučit dle jejich individuálních možností a schopností:

- využívat osvojené návyky a dovednosti k zapojení se do společnosti
- dodržovat základní společenské normy a pravidla soužití
- chránit své zdraví

Kompetence pracovní

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- plnit podle instrukcí zadané jednoduché úkoly
- adekvátně reagovat na posouzení své práce
- aktivně zapojujeme žáka do společných i individuálních činností
- hodnotíme s žákem a poskytujeme mu prostor k sebehodnocení (co zvládá, co potřebuje zlepšovat)
- důsledně vyžadujeme od žáka dokončení zadaného úkolu
- ukázkami výsledných prací motivujeme žáka k aktivitě

Psaní 1. – 3. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák by měl: Dodržovat správné držení psacího náčiní Vyvodit písmena podle obrázků Odlišovat délku samohlásek Psát velká hůlková písmena Psát a spojovat písmena a tvořit slabiky Zvládat základní hygienické návyky spojené se psaním Napsat hůlkovým písmem své jméno	Žák by měl: - zvládat a dodržovat správný úchop psacího náčiní podle svých schopností - sluchově rozlišit hlásku na začátku slova - přiřadit písmeno k obrázku - určit délku samohlásky - zvládat základní grafomotorické cviky - orientovat se na stránce a na řádku - psát velká tiskací písmena - psát psacími písmeny samohlásky a souhlásky – l,m,n - spojovat písmena do slabik - dodržovat správné sezení při psaní - napsat hůlkovým písmem své jméno	Rozvíjení psychomotorických schopností, jemné motoriky, grafomotoriky a pohybové koordinace Rozeznávání hlásek a písmen Rozeznávání hlásek a písmen Psaní hůlkového písma Orientace na řádku a na stránce Psaní psacího písma, slabiky Základní hygienické návyky při psaní Psaní hůlkového a psacího písma	

Psaní 4. - 6. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák by měl: Psát písmena, která umí číst Opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova Ovládat psaní hůlkového písma Psát písmena a slabiky podle diktátu Opsat číslice	Žák by měl: - psát psacím písmem písmena, která umí číst - opisovat a přepisovat slabiky a jednoduchá slova - ovládat psaní hůlkového písma - psát písmena a slabiky podle diktátu - opsat číslice	Psaní psacího písma Opis a přepis, psaní krátkých slovních spojení Psaní hůlkového písma Psaní hůlkového a psacího písma Psaní číslic	

Psaní 7. - 10. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák by měl: Dbát na čitelný písemný projev Psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu Opsat slova a jednoduché věty Napsat nebo opsat jednoduché sdělení podle předlohy Přepsat krátký jednoduchý text Podepsat se psacím písmem Napsat nebo opsat běžné písemnosti – adresu, přání, dopis podle vzoru Psaní číslic i podle nápovědy	Žák by měl: - dbát na čitelný písemný projev - psát slabiky a jednoduchá slova i podle diktátu - opsat slova a jednoduché věty - opsat jednoduché sdělení podle předlohy - přepsat krátký jednoduchý text - podepsat se psacím písmem - opsat – adresu, přání nebo dopis - psaní číslic i podle nápovědy	Úprava psaného textu Diktát slov a krátkých vět Opis slov a vět Opis jednoduchých textů Přepisování slov, vět a jednoduchých textů Psaní psacích písmen Opis jednoduchých textů Psaní číslic	

Vzdělávací oblast:

Matematika a její aplikace

Vzdělávací obor:

Matematika

Název vyučovacího předmětu:

POČTY

Časová dotace:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
počet hodin v týdnu	1	1	1	3	3	3	3	3	3	3

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět POČTY je založen na praktických činnostech a dovednostech, které žáci nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti. Žáci se seznamují se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Učí se používat matematické pomůcky včetně kalkulatoru. Matematika prolíná celým základním vzděláváním, učí žáky dovednostem a praktickým činnostem využitelným v praktickém životě.

Důležitou součástí matematického vzdělávání je osvojení dovedností z geometrie. Žáci poznávají základní geometrické tvary a tělesa, učí se pečlivosti a přesnosti při měření.

Vyučovací předmět je rozdělen na tematické okruhy:

- Řazení a třídění předmětů
- Číslo a početní operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Základy geometrie

Naším cílem je, aby žák získal základy vzdělání s ohledem na jeho zdravotní stav, možnosti a individuální schopnosti.

- počítal v oboru přirozených čísel do 100
- znal a uměl používat bankovky a mince
- orientoval se v čase
- zvládl určování délky, objemu a hmotnosti v základních jednotkách
- manipuloval s rýsovacími potřebami
- využíval kalkulatoru, počítadla

Formy a organizace výuky:

Pro výuku je možno využít kmenovou třídu, počítačovou učebnu, školní zahradu. Při vyučovacím procesu učitel i žáci v maximální míře využívají všechny dostupné adekvátní učební pomůcky.

Formy a metody práce vycházejí z didaktických zásad – přiměřenosti, posloupnosti a názornosti. Jednotlivé formy a metody práce rozvíjejí paměť, logické myšlení, grafomotorické schopnosti a jsou voleny s ohledem na věk a mentální úroveň žáků.

Metody ústního sdělování jsou rovnoměrně střídány s písemnými a praktickými činnostmi. Výuka probíhá individuálně, ve skupinách, či frontálně.

Využíváme učebnice, pracovní sešity, sešity, rýsovací potřeby, cvičné hodiny, budík, cvičné peníze, PC programy.

Průřezová témata:

Ve výuce předmětu počty nejsou zařazena průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie pro plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učíme žáka s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti:

- ovládat základy matematiky a rozvíjet logické myšlení, prostorovou orientaci a komunikativní dovednosti
- používat učebnice, odpovídající pomůcky a studijní materiály
- probouzet zájem o nové poznatky
- využívat didaktických her jako motivačního prostředku pro zvládnutí učiva

Kompetence k řešení problémů

Vedeme žáka podle jeho individuálních možností a schopností:

- zvládat negativní emoce a tím prodloužit dobu pracovního nasazení
- nenechat se odradit neúspěchem
- v případě potřeby si vyžádat pomoc

Kompetence komunikativní

Vyučujeme žáka podle jeho individuálních možností a schopností:

- komunikovat s lidmi
- orientovat se v kvantitativních vztazích
- využívat počítadlo, kalkulátor, drobných předmětů jako cestu ke správnému výsledku
- zvolit si vyhovující pracovní tempo, postup, pomůcky

Kompetence sociální a personální

Chceme žáka naučit vzhledem k jeho možnostem a schopnostem:

- využívat správných návyků společenského chování

Kompetence občanské

S ohledem na možnosti a schopnosti žáka jej chceme naučit:

- využívat získané vědomosti, dovednosti a návyky k maximálnímu zapojení do společnosti
- chránit své zdraví
- uvědomovat si svá práva a povinnosti
- dodržovat základní společenské normy chování

Kompetence pracovní

Nabádáme žáka s ohledem na své možnosti a schopnosti:

- plnit dle instrukcí jednoduché úkoly
- zapojovat se aktivně do všech forem výuky
- hodnotit svůj výkon spolu s učitelem
- poskytujeme žákovi dostatečný prostor pro vlastní práci, tempo i sebehodnocení
- velký důraz klademe na motivaci žáka, zejména motivaci vlastním dosaženým úspěchem
- úkoly žákovi zadáváme názorně po jednotlivých krocích a tím rozvíjíme jeho schopnost pracovat samostatně

Počty 1. - 3. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ			
Žák by měl: Orientovat se v pojmech všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký Orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle na začátku, na konci, nahoře – dole Řadit předměty zleva doprava Třídít předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu	Žák by měl: - používat srovnávací pojmy všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně – více – méně, široký – úzký - orientovat se v prostoru – nad, pod, před, za, vedle na začátku, na konci, nahoře – dole - řadit předměty zleva doprava - třídít předměty dle pokynů učitele	Porovnávání prvků, tvoření skupin prvků Orientace na ploše Manipulace s předměty Řazení předmětů podle dané vlastnosti, třídění předmětů podle různých kritérií	
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Žák by měl: Číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10 Orientovat se v číselné řadě 1 až 10 Sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 5	Žák by měl: - zvládnout číselnou řadu do 5 - číst, psát a používat číslice v oboru do 5 - zvládnout vzestupnou řadu do 10 - najít čísla hned před, hned za, před a za v oboru do 10 - sčítat a odečítat s názorem v oboru do 5	Obor přirozených čísel do 10 Rozklad čísla, číselná osa Sčítání a odčítání	

Znát matematické pojmy +, -, = a umět je zapsat Umět rozklad čísel v oboru do 5 Psát číslice 1 – 5 i podle diktátu	- číst a psát matematické pojmy +, -, = - zvládat rozklad čísel v oboru do 5 - přečíst a napsat číslice 1 – 5 i podle diktátu	Početní operace Rozklad čísla v desítkové soustavě Zápis čísel	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Žák by měl: Používat výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu Modelovat jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek Doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10 Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	Žák by měl: - orientovat se na ploše a v prostoru - pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - používat názorné pomůcky - doplňovat jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 10 - manipulovat s drobnými mincemi	Plocha a prostor Úlohy na orientaci v prostoru a čase Jednoduché tabulky Peníze (bankovky a mince)	

ZÁKLADY GEOMETRIE			
Žák by měl: Poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) Rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech Porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší – delší	Žák by měl: - poznat a pojmenovat základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) - rozlišit základní geometrické tvary na různých předmětech - správně odhadnout kratší – delší rozměr	Základní geometrické tvary, čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník Porovnávání délky předmětů	

Počty 4. - 6. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ŘAZENÍ A TŘÍDĚNÍ PŘEDMĚTŮ			
Žák by měl: Orientovat se v pojmech větší – menší, kratší – delší, širší – užší Rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed Orientovat se na ploše Porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků Třídít předměty podle pořadí ve skupinách Přiřazovat předměty podle číselné řady	Žák by měl: - rozumět a používat srovnávací pojmy větší – menší, kratší – delší, širší – užší - rozlišovat vlevo – vpravo, uprostřed - zvládnout základní orientaci na ploše - počítat s drobnými předměty (řadit je, třídít) - porovnávat skupiny prvků dle četnosti - třídít předměty podle pořadí ve skupinách - přiřazovat číslu odpovídající počet prvků - pracovat s číselnou řadou do 100 - pomocí názoru sčítat a odčítat do 20 s přechodem přes desítku	Třídění podle různých kritérií Základní srovnávací pojmy Orientace na ploše Orientace na ploše Manipulace s drobnými předměty Třídění a řazení předmětů podle různých kritérií Určování počtu, porovnávání čísel, číselné řady	
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Žák by měl: Číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 i na číselné ose, numerace do 100	Žák by měl: - číst, psát a porovnávat čísla v oboru do 20 - číst, zapisovat a porovnávat čísla na číselné ose	Obor přirozených čísel do 100 Zápis čísel v desítkové soustavě	

Umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku Sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku Psát čísla do 100 Zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku Zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu Řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 Umět používat kalkulaátor	- zvládat numeraci do 100 - umět rozklad čísel do 20 bez přechodu přes desítku - sčítat a odčítat s názorem do 20 s přechodem přes desítku - psát čísla do 100 - zvládat snadné příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku - zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu - řešit jednoduchou slovní úlohu na sčítání a odčítání v oboru do 20 - používat kalkulaátor pro sčítání a odčítání	Sčítání a odčítání Zápis čísel Sčítání a odčítání Zápis čísel Jednoduché slovní úlohy Kalkulaátor	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Žák by měl: Používat výrazy vpravo – vlevo Rozlišovat pojmy rok, měsíc, den Určit čas s přesností na celé hodiny	Žák by měl: - používat výrazy vpravo – vlevo - používat a rozumět pojům rok, měsíc, den - určit čas s přesností na celé hodiny	Úlohy na orientaci v prostoru a čase Rok, měsíc, den (kalendář) Jednotky času – práce s hodinami	

Znát základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram	- používat základní jednotky délky a hmotnosti – metr, kilogram	Jednotky délky a hmotnosti - měření a vážení	
Doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20	- doplňovat jednoduché tabulky posloupnosti čísel do 20	Jednoduché tabulky	
Uplatňovat matematické znalosti při manipulaci s penězi	- používat mince a bankovky	Peníze (bankovky, mince)	
ZÁKLADY GEOMETRIE			
Žák by měl: Kreslit křivé a přímé čáry	Žák by měl: - kreslit křivé a přímé čáry	Křivé a přímé čáry	
Poznat rozdíl mezi čarou a přímkou	- poznat rozdíl mezi čarou a přímkou	Křivé a přímé čáry; přímky	
Používat pravítko při rýsování přímek	- postupně si osvojit manipulaci s pravítkem	Používání pravítka	
Změřit délku předmětu	- změřit délku předmětu pomocí různých měřidel - porovnat délku dvou předmětů	Měření pomocí různých délkových měřidel Porovnávání délky předmětů	

Počty 7. - 10. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
Žák by měl: Psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100 Orientovat se na číselné ose Sčítat a odčítat písemně dvojčíferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru Používat násobkové řady 2,5,10 s pomocí tabulky Umět řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy Pracovat s kalkulátorem	Žák by měl: - psát, číst a používat čísla v oboru do 100, numerace do 1000 po 100 - osvojit si vzestupné a sestupné hodnoty na číselné ose (teploměr) - sčítat a odčítat písemně dvojčíferná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru a kalkulátoru - používat násobkové řady 2,5,10 s pomocí tabulky - řešit jednoduché slovní a praktické úlohy - sčítat a odčítat za pomoci kalkulátoru do 100	Numerace do 100 Celá přirozená čísla – obor přirozených čísel do 1000, číselná řada, číselná osa Číselná osa Písemné sčítání a odčítání v oboru do 100 Násobení čísel 2, 5, 10 Jednoduché slovní a praktické úlohy Práce s kalkulátorem	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
Žák by měl: Znát a užívat základní jednotky délky, hmotnosti, času, objemu	Žák by měl: - rozlišovat jednotky délky, hmotnosti, času a objemu v základních jednotkách	Jednotky délky, objemu, hmotnosti a času, praktické využití	

Zvládat početní úkony s penězi	- používat bankovky	Manipulace s penězi	
Orientovat se v čase, určit čas s přesností na půlhodiny	- určovat čas s přesností na půlhodiny	Jednotky času a praktické využití Seznámení se s digitálním zápisem času	
Doplňovat údaje v jednoduché tabulce	- doplňovat údaje v jednoduché tabulce	Tabulky	
ZÁKLADY GEOMETRIE			
Žák by měl: Umět zacházet se základními rýsovacími pomůckami a potřebami	Žák by měl: - zvládat manipulaci s pravítkem a trojúhelníkem	Rovinné útvary; přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník	
Používat základní geometrické pojmy	- používat základní geometrické pojmy		
Znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary	- znázornit a pojmenovat základní rovinné útvary	Prostorové útvary; krychle, koule, válec	
Rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat a označit	- rozeznat přímku a úsečku, umět je narýsovat		
Měřit a porovnávat délku úsečky	- měřit a porovnávat délku úsečky		
Poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa	- poznat a pojmenovat základní geometrická tělesa		

Vzdělávací oblast:

Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor:

Člověk a jeho svět

Název vyučovacího předmětu:

SMYSLOVÁ VÝCHOVA

Časová dotace:

ročník	1.	2.	3.
počet hodin v týdnu	2	2	2

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět PRVOUKA poskytuje žákům vybrané základní poznatky o životě společnosti a o přírodě v jejich nejbližším okolí. Žáci se seznamují se změnami v přírodě v průběhu roku a jejich vztahu k činnostem lidí a jejich životem. Učivo je koncipováno cyklicky a v průběhu roku využíváme místních specifik a tradic.

Předmět je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí
- chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění

Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, principy demokracie
- základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy přírodního prostředí
- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty
- snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu

Lidé a čas

- orientace v čase - kalendáře, letopočet, režim dne
- současnost a minulost v našem životě
- orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Rozmanitost přírody

- Země jako planeta sluneční soustavy
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, - životní potřeby a podmínky
- rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů,
- živelné pohromy, ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- péče o zdraví, první pomoc, odpovědnost člověka za své zdraví
- situace hromadného ohrožení

Formy a organizace výuky:

Žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce (výukové programy) a s využitím dostupných vyučovacích pomůcek. Uplatňují se hry, modelové situace. Hojně se využívají názorné ukázky. Používají se reprodukce vlastních zkušeností a poznatků, uplatňují se besedy. Začleňují se vycházky, využívá se simulace a skupinová práce.

Průřezová témata:

Ve vyučovacím předmětu smyslová výchova nejsou zařazena průřezová témata:

Výchovné a vzdělávací strategie pro plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- motivujeme žáky k vyhledávání informací, používání PC programů, internetu a encyklopedií
- vedeme žáky k aktivnímu vyhledávání a třídění informací, k hledání souvislostí a jejich praktickému využití
- zařazujeme různé metody a formy práce, které vytvářejí příjemnou pracovní atmosféru a motivují žáka k prohlubování vědomostí
- vedeme žáky k samostatnému pozorování a porovnávání získaných výsledků
- umožňujeme žákům poznávat smysl a cíl učení, posuzovat vlastní pokrok
- vytváříme modelové situace pro nácvik chování v krizových situacích
-

Kompetence k řešení problémů

- pomáháme žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- ukazujeme žákům různé zdroje informací, které mohou vést k řešení problému
- vedeme žáky k ověřování správnosti řešení problému
- upevňujeme u žáků účelné rozhodování v různých situacích ohrožení zdraví a bezpečnosti své i druhých
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme dovednost správně, výstižně a logicky formulovat své názory
- rozšiřujeme žákům slovní zásobu v osvojovaných tématech
- vedeme žáky k využívání všech informačních a komunikačních prostředků
- učíme žáky přirozeně vyjadřovat pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- podporujeme u žáků vzájemnou komunikaci, schopnost si radit a pomáhat

Kompetence sociální a personální

- nacvičujeme se žáky spolupráci ve skupině či dvojici
- umožňujeme žákům podílet se na tvorbě pravidel pro činnost skupiny a vedeme je k jejich dodržování
- rozvíjíme u žáků respektování názorů a zkušeností druhých
- individuálním přístupem budujeme sebedůvěru žáka ve vlastní schopnosti

Kompetence občanské

- vysvětlujeme žákům vztahy mezi lidmi a míru tolerance k nim
- ukazujeme žákům význam jednotlivých složek životního prostředí a prostředí jako celku
- motivujeme žáky k aktivní ochraně přírody a ekologickému chování
- posilujeme v žácích pocit sounáležitosti se svou školou

Kompetence pracovní

- vedeme žáky ke správnému používání pomůcek, vybavení, techniky
- upevňujeme správné pracovní návyky, učíme žáky pracovat podle pracovního návodu, dáváme žákům možnost hledat vlastní postup
- upozorňujeme žáky na zdravotní a bezpečnostní rizika a vedeme je k jejich eliminaci

Smyslová výchova 1. – 3. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák by měl: Zvládat zrakové vnímání a rozlišování	Žák by měl: - třídit předměty podle různých kritérií - rozlišovat barvy - pamatovat si 2-3 předměty - zapamatovat si, co se změnilo - jmenovat předměty zleva doprava - vyhledat a pojmenovat předměty na obrázku - vyhledat odlišné a shodné prvky	Zrakové vnímání a rozlišování	
Zvládat sluchové vnímání a rozlišování	- poznat zdroj zvuku - rozlišit směr zvuku - rozlišit přírodní zvuky a hlasy zvířat - napodobit přírodní zvuky a hlasy zvířat - rozlišit výšku a sílu zvuku - rozlišit hlasy spolužáků - dělit věty na slova a slova na slabiky - skládat slova ze slabik - poznat první hlásku ve slově	Sluchové vnímání a rozlišování	
Zvládat hmatové vnímání a rozlišování	- poznat předměty podle hmatu - rozlišovat suché-mokré, měkké-tvrdé, hranaté-kulaté, hladké-drsné, teplé-studené apod. - skládat tvary a předměty z tyček, špejlí... - pracovat se stavebnicí typu DUPLO	Cvičení hmatu	

Vnímat a rozlišovat chutě	- rozlišovat základní chutě (sladký-slaný-kyselý-hořký) - rozlišovat vůni: voní-páchne - poznat předměty podle chutě, vůně	Cvičení čichu a chuti	
Zvládat vizuomotorická cvičení	- napodobit polohu a pohyb předvedený učitelem - napodobit polohu 2-3 předmětů na ploše - napodobit polohu předmětu v prostoru - zvládat cvičení zaměřená na koordinaci pohybů ruky a oka - řadit předměty zleva doprava do dvou a více řádků - stavět kostky podle předlohy	Vizuomotorická cvičení	
Vnímat vlastní tělo (kinestezie)	- vnímat a poznávat části těla - zvládat cvičení rovnováhy - opakovat dva cviky podle obrázku - zvládat jednoduché asymetrické cviky	Kinestezie	
Zvládat prostorovou orientaci	- rozlišit pojmy nahoře-dole, vpředu-vzadu, první-poslední - umístit předměty na ploše podle diktátu - řadit předměty podle předlohy - napodobit směr pohybu předmětu podle šipky - orientovat se v knize a v sešitě - rozlišovat pojmy vpravo-vlevo-uprostřed, před-za	Prostorová orientace	

Vzdělávací oblast:

Člověk a jeho svět

Člověk a společnost

Člověk a příroda

Vzdělávací obor:

Člověk a jeho svět

Člověk a jeho svět

Člověk a příroda

Název vyučovacího předmětu:

VĚCNÉ UČENÍ

Časová dotace:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
počet hodin v týdnu	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět VĚCNÉ UČENÍ je integrovaný předmět, který v sobě zahrnuje vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět, Člověk a společnost, Člověk a příroda a Člověk a zdraví (Výchova ke zdraví).

V předmětu VĚCNÉ UČENÍ rozvíjíme vnímání žáků a jejich základní poznatky o okolním světě, životě společnosti, o živé a neživé přírodě. Učíme správně pojmenovávat předměty, jevy a situace na základě pozorování a vlastních praktických zkušeností. Naším cílem je, aby znalosti a dovednosti dokázali uplatňovat v běžném životě.

U žáků utváříme a rozvíjíme jejich osobnost po stránce mravní, formujeme jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáháme jim orientovat se v mezilidských vztazích. U žáků formujeme sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě jako je např. výchova k toleranci, respektování lidských práv, úcta a ochrana přírodního prostředí a kulturních hodnot. Žákům poskytujeme základní poznatky o vývoji lidstva, i vlastního národa, seznamuje je s nejvýznamnějšími osobnostmi a historickými událostmi, které ovlivnily život v minulosti a mají význam pro současnost. Zaměřujeme se na formování osobnosti žáků po stránce citové a volní a na rozvíjení kognitivních funkcí tak, aby jejich začleňování do společenských vztahů bylo co nejúspěšnější. Poskytujeme žákům základní vědomosti o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů. Shrnujeme a prohlubujeme poznatky a zkušenosti v jejich praktickém životě.

Poskytujeme také našim žákům příležitost seznámit se s přírodou. Vnímat ji jako systémem, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci získávají základní poznatky o přírodních zákonitostech, které mohou uplatnit v praktickém životě. Seznamujeme je s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a se závislostí člověka na přírodních zdrojích. Ukazujeme jim, jak využívat získané základní přírodovědné znalosti k ochraně přírody. Seznamujeme je se základními fyzikálními, chemickými, přírodovědnými a zeměpisnými poznatky a dovednostmi.

Získané poznatky si žáci osvojují a rozšiřují postupně. Vycházíme z osobních poznání žáků a jejich zkušeností a na jejich základě poznatky a zkušenosti shrnujeme a prohlubujeme.

Formy a organizace výuky:

Výuka probíhá v kmenových třídách, v jiných vhodných učebnách, na školní zahradě, v areálu léčebny i v jeho okolí.

Využíváme učebnice, pracovní listy, mapy, obrazový materiál, PC programy, internet, interaktivní tabuli, výtvarné i pracovní potřeby, předměty denní potřeby, dostupné tiskoviny a literaturu (hlavně encyklopedie).

Výuku vedeme individuálně, ve skupinách i frontálně. Střídáme ústní i písemné sdělování a praktické činnosti. Při své výchovně vzdělávací práci uplatňujeme zásady přiměřenosti, posloupnosti a názornosti.

Vybíráme takové formy a metody práce, které rozvíjejí paměť, slovní zásobu, logické myšlení, napomáhají pochopení vzájemných vztahů mezi jevy, předměty a činnostmi, zdokonalují manuální zručnost a soběstačnost. Všechny metody a formy práce jsou voleny s ohledem na věk a mentální úroveň žáků.

Průřezová témata:

Ve výuce předmětu věcné učení jsou zařazena následující průřezová témata:

Výchova demokratického občana (VDO)

- občanská společnost a škola (VDO/TO1)
- občan, občanská společnost a stát (VDO/TO2)
- formy participace občanů v politickém životě (VDO/TO3)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (EGS)

- Evropa a svět nás zajímá (EGS/TO1)
- objevujeme Evropu a svět (EGS/TO2)
- jsme Evropané (EGS/TO3)

Multikulturní výchova (MKV)

- kulturní rozdíly (MKV/TO1)
- lidské vztahy (MKV/TO2)
- etnický původ (MKV/TO3)

Eviromentální výchova (ENV)

- ekosystémy (ENV/TO1)
- základní podmínky života (ENV/TO2)
- lidské aktivity a problémy životního prostředí (ENV/TO3)
- vztah člověka k prostředí (ENV/TO4)

Mediální výchova (MDV)

- vnímání mediálních sdělení (MDV/TO1)
- interpretace vztahu mediálních sdělení a reality (MDV/TO2)
- fungování a vliv médií ve společnosti (MDV/TO3)

Výchovné a vzdělávací strategie pro plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- vedeme žáky k používání termínů, znaků a symbolů ve spojení s konkrétními situacemi každodenního života
- uplatňujeme získané zkušenosti v praktických situacích
- zařazujeme různé metody a formy práce, které vytvářejí příjemnou pracovní atmosféru a motivují žáka k prohlubování vědomostí
- vytváříme modelové situace pro nácvik chování v krizových situacích

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k překonávání problémů přiměřeně svým možnostem
- na modelových situacích ukazujeme, jak se rozhodovat
- vedeme žáky k vnímání problémových situací a jejich řešení s pomocí naučených stereotypů i získaných zkušeností
- procvičujeme na koho se obrátit o pomoc při řešení problémů
- upozorňujeme žáky na chyby a jejich rozбором ukazujeme správné řešení úkolů
- pomáháme žákům osvojené teoretické znalosti uplatňovat v praxi
- soustavně vštěpujeme žákům vztah k přírodě a nutnost její ochrany
- vytváříme modelové situace, ve kterých žáci poukazují na chování lidí k sobě i k přírodě
- zadáváme zajímavé problémové úlohy a úkoly a pomáháme jim s jejich řešením

Kompetence komunikativní

- umožňujeme žákům komunikaci s jinými lidmi přiměřeně svým schopnostem
- využíváme pro komunikaci běžných informačních a komunikačních prostředků
- pomáháme žákům vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných
- směřujeme žáky ke vzájemnému sdělování pocitů a názorů

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme žákům pracovat ve skupině
- vedeme žáky k rozpoznání nevhodného a rizikového chování, k seznámení se s jeho možnými důsledky
- nacvičujeme objektivní hodnocení a sebehodnocení

Kompetence občanské

- vyžadujeme dodržování základních společenských norem a pravidel soužití
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch
- vedeme žáky k ochraně svého zdraví, dodržování naučených stereotypů chování zdravého životního stylu
- vyžadujeme chování podle pokynů kompetentních osob
- vedeme žáky k ohleduplnosti k druhým, k péči o jejich zdraví a bezpečnost
- postupně a přiměřeně k věku a chápání žáků vysvětlujeme nutnost péče o životní prostředí a poukazujeme na kladný vliv každého z nás na ochranu přírody

Kompetence pracovní

- v reálných situacích nacvičujeme osvojení hygienických návyků a zvládání sebeobsluhy podle svých možností
- nacvičujeme základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech
- vedeme žáky k práci podle naučeného postupu, schopnosti podle instrukcí plnit zadané jednoduché úkoly
- vyžadujeme dodržování zásad bezpečnosti při pracovních činnostech

Věcné učení 1. – 3. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Žák by měl: Znát název své obce a adresu bydliště Zvládnout orientaci v okolí svého bydliště, v budově školy a jejím okolí Poznat a pojmenovat předměty ze svého nejbližšího okolí domov, třída, škola Ovládat základní pravidla bezpečnosti při cestě do školy	Žák by měl: - znát z paměti adresu svého bydliště - orientovat se v nejbližším okolí a cítit se bezpečně (obrázky, fotografie) - poznat a pojmenovat věci denní potřeby a školní pomůcky a vědět k čemu slouží - určit některé dopravní značky, zvládnout chování na přechodu pro chodce, rozumět významu barev na semaforu –dle možností	Domov a jeho okolí, adresa bydliště Škola, prostředí školy, život ve škole Manipulace se školními pomůckami Bezpečnost, základy dopravní výchovy	
LIDÉ KOLEM NÁS			
Žák by měl: Znát rodinné příslušníky, rozlišovat jejich stáří (starý, mladý, starší, mladší) a blízké příbuzenské vztahy Znát jména spolužáků a svých učitelů	Žák by měl: - znát jména svých spolužáků a učitelů a podílet se na vytvoření harmonického prostředí ve škole - dodržovat základní pravidla společenského chování, umět pozdravit, poprosit a poděkovat	Rodina a společnost, role členů rodiny, příbuzenské vztahy Základní pravidla společenského chování	

Mít osvojené základy společenského chování, umět pozdravit, poprosit, poděkovat Poznávat a pojmenovat různé lidské činnosti Vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi	- mít osvojené základy společenského chování, umět pozdravit, poprosit, poděkovat - podle obrázků poznat jednotlivé lidské činnosti - rozlišovat známé a neznámé osoby - vědět, jak se chovat při setkání s neznámými lidmi	Základní pravidla společenského chování Pracovní činnosti Ochrana před sociálně patologickými jevy	
LIDÉ A ČAS			
Žák by měl: Zvládnout jednoduchou orientaci v čase (ráno, poledne, večer) Znát rozvržení jednotlivých denních činností Znát dny v týdnu Rozlišit roční období podle charakteristických znaků	Žák by měl: - rozumět pojmům ráno, poledne, večer - přizpůsobit se školnímu životu - uvědomovat si význam pojmů teplo, zima, mráz, déšť, vítr, bouřka v souvislosti s oblékáním - pozorovat změny v přírodě a práce na zahradě	Orientace v čase, určování času Rozvržení denních činností Den, týden, měsíce, rok; kalendář Pozorování změn v přírodě oblékání podle ročního období práce na zahradě	

ROZMANITOST PŘÍRODY			
Žák by měl: Popsat viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Žák by měl: - popsat na základě vlastního pozorování a podle obrázků poznat patřičné roční období	Příroda v ročních obdobích, znaky ročních období, chování živočichů, péče o zvířata a ptáky	
Poznat nejběžnější druhy domácích zvířat	- podle obrázků a na základě vlastních zkušeností poznávat některá domácí zvířata, umět napodobit jejich zvuky	Domácí zvířata a jejich mláďata	
Pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny	- dokázat pojmenovat podle obrázků a chuti základní druhy ovoce a zeleniny	Stromy a keře, ovocné, okrasné, listnaté, jehličnaté; ovoce, zelenina; sezónní práce na zahradě a na poli; les	
Popsat počasí podle obrázku (déšť, sníh, bouřku, vítr)	- orientovat se v pojmech déšť, mráz... a umět se před nimi chránit	Příroda v ročních obdobích, znaky ročních období, chování živočichů, péče o zvířata a ptáky	
Znát základní zásady pobytu v přírodě	- mít základní povědomí o chování v přírodě	Ochrana přírody, chování v přírodě; péče o životní prostředí	
ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Žák by měl: Dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu	Žák by měl: - zvládnout základy sebeobsluhy a dodržovat osobní hygienu	Péče o zdraví, zdravá výživa, denní režim; osobní hygiena	
Pojmenovat hlavní části lidského těla	- uvědomovat si jednotlivé části těla	Lidské tělo a jeho části	

Dokázat upozornit na své zdravotní obtíže	- dokázat upozornit učitele na své zdravotní obtíže, lokalizovat místo bolesti	Nemoc, sdělení potíží, chování v době nemoci	
Vědět o zásadách bezpečného chování při hrách, na výletech a při koupání	- respektovat pokyny kompetentní osoby, dodržovat základní pravidla bezpečnosti a ochrany zdraví	Ošetření drobných poranění Osobní bezpečí; bezpečné chování v silničním provozu; chování při mimořádných událostech	

Věcné učení 4. – 6. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
Žák by měl: Popsat cestu do školy podle otázek Znát nejbližší důležitá místa v okolí školy a bydliště Sdělit poznatky a zážitky z výletů a vlastních cest Dodržovat zásady bezpečnosti při hrách	Žák by měl: - popsat cestu do školy - orientovat se v okolí školy - popsat zážitky z pěších výletů - dodržovat poučení o chování a bezpečnosti	Domov a jeho okolí Škola, prostředí školy, cesta do školy; bezpečnost, základy dopravní výchovy Život ve škole a v jejím okolí, kulturní a historické zajímavosti v nejbližším okolí Okolní krajina, charakteristické znaky krajiny v ročních obdobích Bezpečnost	
LIDÉ KOLEM NÁS			
Žák by měl: Dodržovat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády Projevovat toleranci k odlišnostem spolužáků	Žák by měl: - zvládnout základní pravidla společenského chování - naučit se spolupracovat se svými spolužáky a respektovat jejich individuální zvláštnosti	Základní pravidla společenského chování Mezilidské vztahy	

Pojmenovat nejběžnější pracovní činnosti	- napodobit jednoduché pracovní činnosti za pomoci názoru	Pracovní činnosti	
Rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých	- rozpoznat základní pravidla společenského chování od negativních prvků chování - cítit důvěru k učitelům a umět upozornit na nebezpečí	Osobní bezpečí, chování v krizových situacích; nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy a jejich prevence; protiprávní jednání a jeho postih (krádež, šikana, zneužívání, týrání)	
Vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby	- vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby	Důležitá telefonní čísla	
Reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Situace hromadného ohrožení, chování při požáru, při vyhlášení poplachu, při dopravní nehodě	
LIDÉ A ČAS			
Žák by měl: Poznat, kolik je hodin (celé hodiny)	Žák by měl: - určovat čas na celé hodiny	Orientace v čase, určování času;	
Rozlišovat děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti (včera, dnes, zítra)	- rozumět časové posloupnosti	Současnost a minulost v našem životě	
Znát roční období a měsíce	- pracovat s kalendářem	Roční období; den, týden, měsíce, rok; kalendář	

Porovnat rozdíly mezi současným způsobem života a života v minulosti podle obrázků	- najít podle obrázku rozdíly mezi životem v minulosti a současnosti, (pravěk x současnost)	Způsob života v minulosti a dnes, technické vymoženosti dnešní doby	
Seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji	- seznámit se s významnými událostmi a pověstmi, které se vztahují k regionu nebo kraji	Významné historické objekty v regionu ČR; regionální pověsti; tradiční lidové svátky	
ROZMANITOST PŘÍRODY			
Žák by měl: Poznat rozdíly mezi stromy a keři	Žák by měl: - vyjmenovat jednotlivé části stromu (kořen, kmen, koruna) - určit rozdíl mezi keřem a stromem	Stromy a keře, ovocné, okrasné; ovoce a zelenina; sezónní práce na zahradě a na poli; les	
Poznat nejběžnější volně žijící zvířata	- podle obrázku poznat některá volně žijící zvířata	Volně žijící zvířata	
Rozlišit listnaté a jehličnaté stromy	- rozlišovat rozdíl mezi listnatými a jehličnatými stromy	Listnaté a jehličnaté stromy; les	
Vědět o škodlivých vlivech na přírodní prostředí	- mít základní informace o škodlivých vlivech na přírodní prostředí	Ochrana přírody, chování v přírodě; péče o životní prostředí	
Znát základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí	- dodržovat základní pravidla chování v přírodě	Ochrana přírody, chování v přírodě; péče o životní prostředí	

ČLOVĚK A ZDRAVÍ			
Žák by měl: Uplatňovat hygienické návyky, sebeobslužné dovednosti a zásady zdravé výživy	Žák by měl: - dodržovat hygienické návyky a zvládat základní sebeobslužné dovednosti, dodržovat pitný režim	Hygiena, sebeobsluha, zásady zdravého životního stylu, zdraví a nemoc	
Dokázat sdělit a popsat své zdravotní potíže	- informovat učitele na své zdravotní potíže	Osobní bezpečnost a důvěra ke svému nejbližšímu okolí Ochrana sebe a svého těla před obtěžováním a zneužíváním	
Vědět, na koho se obrátit o pomoc	- získat informace o škodlivosti drog	Preventivní chování – zneužívání nebezpečných látek	
Zvládnout ošetření drobného poranění uplatňovat základní pravidla silničního provozu pro chodce	- ošetřit drobné poranění - chovat se bezpečně jako chodec	Ošetření drobných poranění Bezpečné chování v silničním provozu	
Reagovat přiměřeně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	- respektovat a přiměřeně reagovat na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Chování při mimořádných událostech	

Věcné učení 7. – 10. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
HISTORIE NAŠEHO NÁRODA			
Žák by měl: Poznat rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí Mít základní poznatky z období počátku českého státu Vědět o význačných osobnostech našich dějin Mít představu o významných historických událostech v naší zemi	Žák by měl: - popsat jednoduše pravěký způsob života - datovat počátek českého státu - vyjmenovat některé význačné osobnosti našich dějin - mít představu o významných historických událostech v naší zemi	Pravěk, život v pravěku První státní útvary na našem území Významné osobnosti našich dějin Světové války a jejich důsledky; vznik samostatné ČR Vznik československého státu, první prezident T. G. Masaryk Vznik České republiky; vstup ČR do EU	
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
Žák by měl: Mít základní informace o otázkách rodinného života a rozlišovat postavení a role rodinných příslušníků	Žák by měl: - popsat role rodinných příslušníků	Rodina, škola, funkce a struktura rodiny, odpovědnost rodičů za výchovu dětí; práva a povinnosti žáků, vztahy ve škole	

Respektovat pravidla společenského soužití	- respektovat pravidla společenského soužití	Mezilidské vztahy ve společnosti, základní pravidla společenského chování; mezilidská komunikace	
Uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování	- rozlišovat projevy nepřiměřeného chování	Vhodné a nepřiměřené způsoby chování	
Znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům	- prosociální chování a jeho specifika	Úcta k člověku; rovnoprávné postavení žen a mužů	
Vědět o nebezpečí rasismu a projevech vandalismu	- rozlišovat chování s projevy diskriminace	Rasismus a jeho projevy	
Tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	- tolerovat názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	Rovnocennost a rovnoprávnost národnostních menšin	
POZNATKY O SPOLEČNOSTI			
Žák by měl: Znát symboly našeho státu a jeho hlavní představitele	Žák by měl: - pojmenovat představitele našeho státu a státní symboly	Prezident republiky; státní orgány a instituce; státní občanství; státní symboly	
Být seznámen se základními právy a povinnostmi občanů	- seznamovat se se základními právy a povinnostmi občanů	Člověk a právo, práva a povinnosti občana; policie, soudy; právní dokumenty občana Základní lidská práva, práva	

Uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání	- uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání	dítěte a jejich ochrana, rodinné právo; týrané dítě, zneužívané dítě; šikana, diskriminace	
Být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU	- být seznámen s právy občanů ČR v rámci EU	Druhy a postihy protiprávního jednání; trestná činnost mládeže Evropská integrace; postavení ČR v rámci EU	
PÉČE O OBČANA			
Žák by měl: Dokázat vyřizovat své osobní záležitosti, v případě potřeby požádat o radu	Žák by měl: - požádat o radu, o vysvětlení	Vzdělávání v ČR, právo na vzdělání, význam vzdělání, příprava na profesní uplatnění Kvalifikace, rekvalifikace; odměna za práci; nezaměstnanost, pracovní úřady; finanční podpora v nezaměstnanosti Peníze a jejich funkce; hospodaření s penězi	
Rozeznat nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy	- rozeznat nebezpečí patologických jevů ve společnosti	Člověk a volný čas, kultura, sport, volnočasové aktivity, nevhodné využívání volného času; ohrožení sociálně patologickými jevy; nebezpečí drog	

Vědět o možnostech sociální péče o potřebné občany	- seznamovat se s možnostmi sociální péče	Zdravotní a sociální péče, systém zdravotní péče; zdravotní a sociální pojištění; sociální zabezpečení; orgány a instituce zdravotní a sociální péče	
Využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací	- využívat, v případě potřeby, služeb pomáhajících organizací	Pomáhající organizace	
Mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí	- průběžně se seznamovat s ochranou osob za mimořádných událostí	Ochrana osob za mimořádných situací	
ZÁKLADNÍ POZNATKY Z FYZIKY			
Žák by měl: Poznat, zda je těleso v klidu či pohybu vůči jinému tělesu	Žák by měl: - rozpoznávat, zda je určité těleso vůči jinému tělesu v klidu, či zda se pohybuje	Pohyb a klid těles Pohyby těles Jednoduché stroje a jejich užití v praxi	
Rozeznat zdroje tepla	- rozeznávat vybrané způsoby vytápění místností	Druhy energie; elektrická energie; jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením	
Rozpoznat jednotlivá skupenství	- určovat skupenství zkoumaných látek	Základní fyzikální vlastnosti látek Přeměny skupenství, tání a tuhnutí; teplota varu kapaliny	

Rozeznat zdroje zvuku	- rozpoznávat vybrané druhy hudebních nástrojů	Zdroje zvuku; ozvěna; hudební nástroje; škodlivost nadměrného zvuku	
Vědět o vlivu nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	- měnit úroveň hlasitosti domácích akustických elektrospotřebičů (např. rádio, TV, radiomagnetofon...)	Škodlivost nadměrného hluku	
Být informován o zdrojích elektrického proudu	- rozpoznávat vybrané zdroje elektrického proudu	Druhy energie; elektrická energie; jaderná elektrárna; ochrana lidí před radioaktivním zářením	
Rozpoznat zdroje světla	- rozpoznat vybrané běžné zdroje světla	Zdroje světla; využití zrcadel; praktické využití optických přístrojů	
Znát zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji	- rozpoznávat vybrané druhy domácích elektrospotřebičů - dodržovat nejdůležitější vybraná pravidla bezpečné práce s běžnými elektrospotřebiči	Elektrické spotřebiče, dodržování pravidel bezpečné práce s elektrickými přístroji	
Být seznámen s pohyby planety Země a jejich důsledky - střídání dne a noci, ročních období	- Země způsobuje u nás střídání ročních dob	Pohyb Země kolem své osy a kolem Slunce; měsíční fáze	

ZÁKLADNÍ POZNATKY Z CHEMIE			
Žák by měl: Rozlišit základní vlastnosti látek - rozpustné, nerozpustné	Žák by měl: - urychlovat rozpouštění látek mícháním	Vlastnosti látek, hustota, rozpustnost	
Rozlišovat druhy vody - pitná, užitková, odpadní	- poznávat nápisy a symboly pro označení pitné vody a vody nepitné	Voda; voda v přírodě; pitná a užitková voda	
Vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin	- vědět o kyslíku jako složce vzduchu a jeho nezbytnosti pro život člověka, zvířat i rostlin	Vzduch, kyslík jako jedna složka vzduchu	
Vědět o znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí - továrny, auta	- vyjmenovat některé látky, které znečišťují vodu a vzduch	Odpadní vody, čistota vody Čistota ovzduší, smog	
Poznat podle etikety chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat	- vyjmenovat běžné druhy paliv - poznat podle etikety chemické výrobky používané v domácnosti a bezpečně s nimi pracovat	Paliva: ropa, uhlí, zemní plyn; příklady využití Označování a symboly nebezpečných látek Hořlaviny, zásady zacházení; první pomoc při popálení nebo poleptání	
Získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách	- získat základní vědomosti o léčivech a návykových látkách	Léčiva a návykové látky	

ZÁKLADNÍ POZNATKY Z PŘÍRODOPISU			
Žák by měl: Získat základní vědomosti o dění v přírodě během ročních období	Žák by měl: - vyjmenovat vybrané změny v přírodě na jaře	Jaro - počasí na jaře, změny v přírodě, květiny, zvířata, ptáci a jejich mláďata na jaře	
	- vyjmenovat vybrané změny v přírodě v létě - rozpoznávat vybrané druhy lesních plodů a léčivých bylin	Léto - změny v přírodě v létě, počasí v létě, les v létě - sběr lesních plodů, léčivé byliny a jejich sběr	
	- vyjmenovat některé změny v přírodě na podzim - rozpoznávat tuzemské druhy ovoce - pojmenovat vybrané druhy listnatých stromů	Podzim - změny v přírodě na podzim, podzimní počasí, sklizeň ovoce	
Vědět o způsobu péče o rostliny a zvířata během roku	- vyjmenovat některé změny v přírodě v zimě - pojmenovat některé projevy zimního počasí - poznávat chování vybraných živočichů v zimě	Zima – změny v přírodě v zimě, pozorování zimního počasí, chování živočichů v zimě Ochrana přírody	
	- pojmenovat základní podmínky pro přežití rostlina a živočichů	Význam rostlin a jejich ochrana, chráněné rostliny	
Poznat naše nejběžnější jedlé a jedovaté houby	- rozpoznat vybrané jedlé a jedovaté houby	Houby s plodnicemi, jedlé, jedovaté, zásady sběru, konzumace a první pomoc při otravě houbami	

Vědět o významu hospodářsky důležitých rostlin a jejich pěstování	- určovat vybrané druhy, zeleniny, ovoce	Využití hospodářsky významných rostlin Ovocné stromy a jejich pěstování Ovocné keře a jejich pěstování	
Znát vybrané zástupce rostlin a živočichů	- poznávat vybrané druhy živočichů	Významní zástupci vybraných skupin živočichů; hospodářsky významné druhy; kriticky ohrožené druhy	
Znát význam lesa, společenství stromů, rostlin a hub	- pojmenovat některé funkce lesa	Les, co tvoří les, čím je les užitečný pro člověka, význam lesa pro přírodu	
Znát jednotlivé části lidského těla a umět je pojmenovat, vědět o základních životních funkcích	- pojmenovat základní části těla	Stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla	
Vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují	- vyjmenovat některé činnosti při ochraně životního prostředí	Ochrana přírody a životního prostředí, chráněná území	
Dodržovat základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody	- pojmenovat vybrané jedovaté a jinak nebezpečné živočichy a rostliny	Bezpečnost při poznávání přírody - různá nebezpečí při styku s přírodou a ochrana před nimi	
Vědět, jak chránit přírodu na úrovni jedince	- poznávat některé možnosti, jak může každý člověk vylepšit životní prostředí	Ochrana přírody a životního prostředí	

ZÁKLADNÍ POZNATKY ZE ZEMĚPISU			
Žák by měl: Orientovat se na mapě podle barev, rozlišit vodstvo, horstvo, nížiny Najít na mapě zeměpisnou polohu České republiky a její sousední státy, vědět, co jsou státní hranice Vyhledat na mapě České republiky kraj (region) podle bydliště nebo podle místa školy Orientovat se na mapě města podle významných bodů Vědět o druzích a způsobech dopravy v regionu, na území ČR, do zahraničí Vědět o přírodních zvlátnostech a kulturních zajímavostech svého regionu Uplatňovat v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě Adekvátně jednat při nebezpečí živelné pohromy a ohrožení života	Žák by měl: - orientovat se na vybraných mapách podle barev - najít na mapě Evropy Českou republiku - najít na mapě České republiky svůj kraj - pojmenovat základní druhy dopravy - určovat základní zásady pro bezpečný pohyb v přírodě - pojmenovat některé běžné živelné pohromy v České	Mapa, orientace na mapě podle barev Česká republika v Evropě Kraje ČR Druhy dopravy v ČR Bezpečnost při pohybu a pobytu ve volné přírodě Druhy živelních pohrom v ČR Chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom	

Vzdělávací oblast:

Člověk a jeho svět

Člověk a společnost

Člověk a příroda

Vzdělávací obor:

Člověk a jeho svět

Člověk a jeho svět

Člověk a příroda

Název vyučovacího předmětu:

OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ ROZVOJ

Časová dotace:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
počet hodin v týdnu	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ ROZVOJ je zařazen mezi povinné předměty pro všechny žáky naší školy. OSR je koncipován jako praktický, zážitkový předmět, jehož náplň vychází z témat propojených se situacemi každodenního života žáků.

V oblasti vědomostí, dovedností a schopností je cílem tohoto předmětu rozvoj porozumění sobě samému i druhým, zvládání vlastního chování, utváření dobrých mezilidských vztahů, rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace, základní dovednosti pro spolupráci, základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací a dovednosti i vědomosti týkající se duševní i fyzické hygieny.

V oblasti postojů a hodnot se předmět zaměřuje na utváření pozitivního postoje k sobě samému a k druhým, vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci, vede k uvědomování si rozmanitosti lidí, názorů a přístupů k problému, přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování, napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování.

Muzikoterapie jako prožitková terapie využívající vlivu zvuku a hudby je výbornou možností jak pracovat jednak s přirozenými potřebami žáků a zároveň je i prostředkem jak zpracovávat konflikty které souvisí s jejich zdravotním stavem a pobytem v ústavní instituci. Muzikoterapie je v rámci OSR na naší škole využívána pro podporu výchovně pedagogických cílů a zároveň umožňuje vytváření alternativního prostoru ve školním prostředí, který může mít velký vliv na žáky v rovině emoční a vztahové.

Výuka je převážně praktická a získané zkušenosti a dovednosti mohou žáci využít v běžném životě. Žákům je dán prostor pro reflektování vlastních zkušeností, dochází zde k propojení znalostí s praktickými činnostmi, o demonstrování jednotlivých témat prostřednictvím her a technik. Žákům se otevírá možnost pozorovat druhé při zvládání obdobných situací, mohou se naučit přesněji vnímat reakce a chování své i ostatních, chápat jeho příčiny a důsledky, případně je vědomě a záměrně ovlivňovat. Smyslem je pomáhat každému žákovi hledat jeho vlastní cestu k životní spokojenosti, založenou na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Cílovou skupinou jsou žáci se speciálními vzdělávacími potřebami naší školy, kteří se z důvodu své medicínské diagnózy ocitli v mimořádných podmínkách (mimo svou rodinu, sociální skupinu, školu apod.)

Jednoznačným cílem výuky předmětu je rozvoj prosociálního chování žáků, způsob, jak napomoci ve školním prostředí vychovat jedince, který přijímá a předává základní lidské a morální hodnoty v tom pozitivním slova smyslu. Jedním ze základních cílů je i napomáhat vytváření vlastního názoru žáků, být jim oporou při prvním prosazování etických postojů a sociálních dovedností a pomoci při genezi osobnosti žáka. V neposlední řadě si výuka klade za cíl vytvořit ze školní třídy výchovné společenství, a tak napomoci k bezproblémovému soužití kolektivu a výuce ostatních předmětů v pozitivně naladěném prostředí spolupráce.

Forma a organizace výuky:

Žáci pracují ve skupině třídního kolektivu (popřípadě ve spojení dvou třídních kolektivů) ve speciální místnosti uzpůsobené pro praktickou výuku. Výuka je zařazena do všech ročníků ZŠ, ZŠP a ZŠS. Důraz je kladen na získávání praktických dovedností spjatých s uvedenými tématy, proto se využívá různých postupů z muzikoterapie, dramatické výchovy a tréninkových postupů sociálně psychologické povahy.

V praxi probíhá většina hodin podle osvědčeného schématu ve čtyřech krocích:

1. Muzikoterapie – odventilování nahromaděné zátěže, propojení skupiny i pedagoga
2. Kognitivní senzibilizace (motivace, jež pomáhá pochopit danou skutečnost, význam či smysl tématu, popř. jeho provázanost s tématy předešlými),
3. Nácvik ve skupině formou zážitkové aktivity (experimentování „sami na sobě“, nácvik žádaných schopností a chování, zpětná vazba),
4. Reálná zkušenost (možnosti aplikace dané problematiky v reálném životě).

Ve všech krocích je začleňována reflexe. Důvodem je snaha usnadnit či přiblížit žákům pochopení teoretických základů a motivů daného tématu, popřípadě jeho zevšeobecnění. Ve spojení se sebereflexí pak tento krok vede k rovné příležitosti vyjádření vlastního názoru pro všechny členy skupiny. Rozvíjí a upevňuje pravidla pro diskusi, podporuje tvořivost a do pozadí zasouvá kritiku, dává prostor pro vyjádření motivující pochvaly. Tak se reflexe v rámci zážitkových aktivit i jejich jednotlivých kroků podílí na budování a rozvoji zdravého sebevědomí a sebehodnocení u žáků.

Průřezová témata:

Ve výuce předmětu Osobnostně sociální rozvoj jsou zařazena následující průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova (OSV)

Osobnostní rozvoj

- rozvoj schopností poznávání (OSV/TO1)
- sebepoznání a sebepojetí (OSV/TO2)
- seberegulace a sebeorganizace (OSV/TO3)
- psychohygiena (OSV/TO4)
- kreativita (OSV/TO5)

Sociální rozvoj

- poznávání lidí (OSV/TO6)
- mezilidské vztahy (OSV/TO7)
- komunikace (OSV/TO8)
- kooperace a kompetice (OSV/TO9)

Morální rozvoj

- řešení problémů a rozhodovací dovednosti (OSV/TO10)
- hodnoty, postoje, praktická etika (OSV/TO11)

Výchovné a vzdělávací strategie pro plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- učíme žáky vyhledávat vzájemné souvislosti a vytvářet si vlastní názor na podkladě diskuze
- učíme žáky přijímat podporu, rady, zpětnou vazbu i kritiku a vytvářet si plán dalšího zlepšování
- monitorujeme a kladně posilujeme i drobný pokrok u žáků
- umožňujeme žákům zažít individuální i skupinový úspěch v nesoutěžních aktivitách
- vedeme žáky k pochopení umění jako specifického způsobu poznání
- vedeme žáky k učení se prostřednictvím vlastní aktivity a kreativity
- ukazujeme žákovi důležitost sebehodnocení, vedeme je k dovednosti kladného hodnocení druhých, k dovednosti přijímat kladné i negativní hodnocení své práce

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k vzájemnému naslouchání
- vytváříme situace, při kterých mohou žáci ukázat svoji aktivitu a kreativitu
- vytváříme podmínky pro spontánní reakce žáků v různých situacích a tyto se snažíme využít jako výchovně- vzdělávací materiál
- propojujeme učivo s každodenní praxí, zařazujeme aktuální témata reflektující dění ve skupině
- vytvořením bezpečného sociálního prostředí umožňujeme žákům vyslovit, otevřít či ve skupině řešit své aktuální problémy
- vedeme žáky, aby na základě svých dosavadních znalostí, poznání a diskuze preventivně jednali ve prospěch svého tělesného, duševního a sociálního zdraví
- předkládáme žákům dostatečné množství estetických podnětů tak, aby si uvědomili, že různí lidé vnímají stejnou věc různě
- vedeme žáky k dovednosti rozpoznat v čem je problém, který řeší, podobný či obdobný s dříve známými problémy, a určí, v čem se problémy liší a v čem se shodují

Kompetence komunikativní

- zajímáme se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vytváříme příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- vedeme žáka k přesnému pojmenování věcí a jevu, svých myšlenek a názoru
- zařazujeme vysvětlení problematiky vlastními slovy, převyprávění získaných informací z nejrozličnějších zdrojů
- vedeme žáky k asertivnímu způsobu komunikace (když sděluje druhým své názory a pocity, jedná tak, aby je neurazil, aby se nedotkl jejich přesvědčení, odděluje svoje vlastní pocity od toho, co se reálně stalo)
- vytváříme situace, kdy žáci mohou reagovat pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- podporujeme vytváření kladných mezilidských vztahů, zařazujeme skupinovou práci
- vedeme žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby tuto komunikaci využívali
- učíme žáky vyslechnout názor druhých na estetický prožitek a vhodně na něj reagovat
- poskytujeme žákům dostatek prostoru pro vlastní kulturní projev
- předkládáme žákům umění jako specifický způsob poznání a jazyk umění jako svébytný prostředek komunikace

Kompetence sociální a personální

- pracujeme s chybou – učíme žáky přiznat chybu, diskutovat o chybě v rámci skupiny bez negativních emocí
- vedeme žáky k akceptování vytvořených pravidel
- vedeme žáky k vzájemné toleranci a respektování druhých jako individuí
- vysvětlujeme a budujeme zásady správného chování v různých situacích
- předvádíme žákům, na příkladech představujeme a s žáky diskutujeme o různých způsobech jednání a chování
- učíme je pojmenovat své emoce v daném okamžiku, omluvit se při jejich nezvládnutí ve skupině, používat jednoduché postupy, jak zvládat své emoce
- posilujeme primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování
- ukazujeme žákům nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování
- respektujeme názor každého žáka, budujeme v žácích sebedůvěru k bezproblémovému zapojení se do sociálního prostředí
- zaujímáme osobní účast v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu vyjadřování osobních prožitků

Kompetence občanské

- vedeme žáky k chápání a dodržování pravidel slušného chování, vytváříme žebříček hodnot
- učíme je respektovat a pochopit práva a potřeby druhých, chápat odlišnosti mezi lidmi (kultura, etnika, apod.)
- seznamujeme žáky s pravidly demokratického světa
- vychováváme k zodpovědnému chování vůči okolní přírodě i ostatním lidem a výsledkům jejich práce
- vychováváme k zodpovědnému chování vůči sobě a svému zdraví
- učíme žáky posuzovat a hodnotit jevy, procesy, události a problémy ve svém okolí z různých úhlů pohledu
- vysvětlujeme žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví
- budujeme v žácích pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost

Kompetence pracovní

- motivujeme žáky k zapojení do oblasti světa práce
- vedeme žáky k užívání různých nástrojů a vybavení
- využíváme jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřujeme hudební náladu
- nacvičujeme se žáky základy obsluhy audiovizuální techniky
- vedeme žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- vedeme žáky k dodržování pravidel bezpečnosti práce a k ochraně zdraví

Osobnostně sociální rozvoj 1. – 3. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VAZBY
1. Rozvoj schopnosti poznávání	Žák by měl: - dostat příležitost objevit své smysly	Druhy smyslového vnímání	OSV/TO1
Žák by měl: Soustředit se na poslech krátké skladby Rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s dopomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života	Žák by měl: - soustředit se na poslech krátké skladby - diferencovat předměty podle barvy, tvaru, funkčnosti	Aktivní poslech, koncentrace pozornosti Diferenciace podle kritérií	HV VV
2. Sebepoznání a sebepojetí	Žák by měl: - uvědomí si vztah ke svému tělu	Lidské tělo – přednosti a omezení	OSV/TO2
Žák by měl: Dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách	Žák by měl: - osvojit si základní hygienické návyky při pohybových aktivitách	Hygiena a lidské tělo	TV
3. Seberegulace a sebeorganizace	Žák by měl: - v modelové situaci předvést různé způsoby, jak dát najevo, co cítí	Pojmenování emocí Různé projevy emocí, odraz emocí v těle	OSV/TO3

	- pojmenovávat svoje emoce v různých situacích školního života vlastními slovy - vyzkoušet si, jakým způsobem se dá agresivita zvládnout	Agresivita	
Žák by měl: Vyjadřovat city v jednoduchých situacích	Žák by měl: - pojmenovat základní druhy emocí	Komunikace citů – identifikace, vyjádření a usměrňování základních citů, pocity spokojenosti, radosti, sympatie, smutku, obav a hněvu	VU
4. Psychohygienu	Žák by měl: - rozumět co znamená slovo pomoc - zamýšlet se nad tím jak pomáhat sobě i druhým, prakticky si vyzkoušet požádat i odmítnout pomoc - dozvědět se, kam se obrátit o pomoc	Pomáhání Empatická komunikace Organizace pro pomoc dětem, linky důvěry	OSV/TO4
Žák by měl: Vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby	Žák by měl: - vědět, kde hledat pomoc v případě ohrožení vlastní osoby	Osobní bezpečí, protiprávní jednání (krádež, týrání, zneužívání)	VU
5. Poznávací schopnosti	Žák by měl: - seznamovat se průběžně s nově přichozími spolužáky, vytvářet adekvátní vazby na základě poznání druhých	Sociální vztahy	OSV/TO5

6. Mezilidské vztahy	Žák by měl: - rozumět proč existují ve škole a třídě pravidla	Školní pravidla pravidla soužití lidí	OSV/TO6
7. Komunikace	Žák by měl: - rozeznávat agresivní chování - všímat si neverbální komunikace - komunikovat podle svých schopností v různých situacích	Řeč těla Alternativní a augmentativní komunikace Komunikace v různých situacích (omluva, prosba, pozdrav)	OSV/TO7
Žák by měl: Osvojit si oslovování křestními jmény, používání vhodných forem pozdravu, naslouchání, dodržování jednoduchých komunikačních pravidel ve třídě, poděkování, omluvu, přiměřenou gestikulaci	Žák by měl: - oslovovat křestními jmény, používat vhodnou formu pozdravu, dodržovat stanovená pravidla, poděkovat, omluvit se - rozeznávat spolužáky i učitele podle jmen	Základní prvky verbální komunikace v mezilidských vztazích Základy neverbální komunikace	VU
8. Spolupráce a soutěživost	Žák by měl: - prakticky procvičovat některé dovednosti pro umění nedestruktivní soutěže - snažit se dodržovat pravidla fair play při soutěži	Zvládání emocí, agresivita – techniky ventilu Pravidla a příklady fair play jednání	OSV/TO8

9. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Žák by měl: - vyzkoušet si možnosti řešení problémů v modelových situacích - zamýšlet se nad tím, kdo by mu mohl v řešení problémů pomoci	Techniky efektivního řešení problému Empatické jednání	OSV/TO9
10. Hodnoty, postoje, praktická etika	Žák by měl: - reflektovat vlastní žebříček hodnot (uvědomí si, co je pro ně důležité) - projevit znalost pravidel slušného chování – etikety v několika běžných prostředích	Hodnotový žebříček Základy etikety	OSV/TO10
11. Kreativita	Žák by měl: - prožít několik aktivit rozvíjejících tvořivost	Kreativita	
Žák by měl: Uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech	Žák by měl: - uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech	Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ	
12. Muzikoterapie	Žák by měl: - vyjádřit jakou má náladu - na základě prožitku vnímat pocity ve svém těle i mysli - pravidelně relaxovat	Muzikoterapeutické postupy	

Užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřené svým schopnostem a dovednostem	Žák by měl: - používat dostupné hudební nástroje	Intonační cvičení Hra na tělo Hra na nástroje z Orffova instrumentáře	HV
Vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehupební i hudební zvuky	- vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehupební i hudební zvuky	Zrakové i sluchové vnímání	
Reagovat na hudbu pohybem	- vnímat hudební zvuky a reagovat na ně pohybem	Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky	TV
Mít kladný postoj k pohybovým aktivitám	- mít kladný postoj k pohybovým aktivitám	Rozvoj motorických dovedností	
Mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	- osvojit si základní pohybové dovednosti a dodržovat bezpečnost při pohybových aktivitách	Pohybové hry Sladění jednoduchého pohybu s hudbou	

Osobnostně sociální rozvoj 4. – 6. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VAZBY
1. Rozvoj schopnosti poznávání	Žák by měl: - zamýšlet se nad tím, co všechno má vliv na kvalitu a míru soustředění - dostat příležitost objevit své smysly	Soustředění (koncentrace) Druhy smyslového vnímání	OSV/TO1
Žák by měl: Popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci návodných otázek Rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě při tvorbě vycházet ze zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie Zlepšovat svůj pohybový projev a správné držení těla	Žák by měl: - popsat osoby, předměty podle reálu nebo vyobrazení za pomoci návodných otázek - diferencovat předměty podle barvy, tvaru, funkčnosti - rozvíjet zrakové, sluchové a hmatové vjemy i pomocí výtvarných technik - zlepšovat svůj pohybový projev a správné držení těla - dbát na správné držení těla	Popis předmětů a osob Pojmenování a vyjadřování emocí Správné držení těla, koordinační, kompenzační, psychomotorická a relaxační cvičení	ŘV VV TV

Rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností	- rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností	Význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu Pohybové hry Rytmická cvičení, vyjádření rytmu pohybem	
2. Sebezpoznání a sebepojetí	Žák by měl: - odpovídat si na otázku kdo jsem já a jaký jsem? - zamýšlet se nad svými silnými a slabými stránkami - uvědomit si vztah ke svému tělu	Osobnost Lidské tělo – přednosti a omezení	OSV/TO2
Žák by měl: Uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	Žák by měl: - dodržovat základní hygienická pravidla a zásady bezpečnosti při pohybových činnostech	Hygiena a bezpečnost, osobní hygiena, vhodné oblečení a obuv při pohybových činnostech	TV
3. Seberegulace a sebeorganizace	Žák by měl: - v modelové situaci předvést různé způsoby, jak dát najevo, co cítí vyjmenovat názvy nejrozličnějších emocí - pojmenovávat svoje emoce v různých situacích školního života	Pojmenování emocí Různé projevy emocí, odraz emocí v těle	OSV/TO3

	- vlastními slovy vysvětlit, jak rozumí slovu agresivita a uvést příklady z vlastního života - uvědomit si, proč je nutné zvládat agresivitu s ohledem na sebe a své okolí - vyzkoušet si, jakým způsobem se dá agresivita zvládnout	Agresivita	
Žák by měl: Pozitivně hodnotit druhé v běžných podmínkách Vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)	Žák by měl: - vyjadřovat vhodným způsobem své pocity a potřeby v běžných denních situacích - vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)	Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ (pohyb těla v prostoru, manipulace s objekty, malba a kresba, tradiční i netradiční prostředky a jejich kombinace	VV
4. Psychohygiena	Žák by měl: - rozumět co znamená slovo pomoc - zamýšlet se nad tím jak pomáhat sobě i druhým, prakticky si vyzkoušet požádat i odmítnout pomoc - dozvědět se, kam se obrátit o pomoc	Pomáhání Empatická komunikace Organizace pro pomoc dětem, linky důvěry	OSV/TO4

Žák by měl: Zvládat postupné uklidnění organismu v průběhu činností	Žák by měl: - zvládat postupné uklidnění organismu s využitím autoregulačních technik	Příprava organismu na pohybovou činnost Uklidnění organismu po pohybové činnosti Relaxační, psychomotorická, dechová a jiná cvičení	TV
5. Poznávací schopnosti	Žák by měl: - průběžně se seznamovat s nově přichozími spolužáky, vytváří adekvátní vazby na základě poznání druhých	Sociální vztahy	OSV/TO5
Žák by měl: Zvládat prosociální chování: pomoc v běžných školních situacích, dělení se, vyjádření soucitu, zájem o spolužáky	Žák by měl: - projevit ochotu spolupracovat s ostatními dětmi a pomoci jim v běžných denních situacích	Rodina a společnost; mezilidské vztahy; základní pravidla společenského chování	VU
6. Mezilidské vztahy	Žák by měl: - rozumět proč existují ve škole a třídě pravidla, umět zareagovat pokud jsou pravidla porušována a jemu to vadí, - znát důsledky porušování pravidel	Školní pravidla Pravidla soužití lidí	OSV/TO6
Žák by měl: Dodržovat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády	Žák by měl: - dodržovat pravidla pro soužití ve škole, mezi kamarády	Základní pravidla společenského chování Tolerance k ostatním	VU

7. Komunikace	Žák by měl: - rozeznávat agresivní, pasivní, chování - vědomě si všímat neverbální komunikace, uplatňovat znalosti o neverbální složce při vlastní komunikaci - vhodně komunikovat v různých situacích	Řeč těla Alternativní a augmentativní komunikace Komunikace v různých situacích (omluva, prosba, pozdrav)	OSV/TO7
Žák by měl: Reflektovat důležitost prvků neverbální komunikace, eliminovat hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládat položit vhodnou otázku Domluvit se v běžných situacích Dramatizovat jednoduchý krátký příběh z oblasti, která je žákům blízká	Žák by měl: - dodržovat zásady slušného chování, eliminovat hrubé výrazy ve verbální i neverbální komunikaci s pomocí učitele - domluvit se v běžných situacích - pomocí dramatizačních prvků předvést nebo napodobit jednoduchou situaci	Základní komunikační pravidla Alternativní a augmentativní komunikace Rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích Dramatizace	ŘV
8. Spolupráce a soutěživost	Žák by měl: - uvědomovat si a prakticky procvičit některé dovednosti pro umění nedestruktivní soutěže - znát a snažit se dodržovat pravidla fair play při soutěži	Zvládání emocí, agresivita - techniky ventilu Pravidla a příklady fair play jednání	OSV/TO8

Žák by měl: Dokázat se těšit z radosti a úspěchu jiných, vyjadřovat účast na radosti i bolesti druhých	Žák by měl: - hodnotit pozitivně druhé - akceptovat druhého – těšit se z radosti a úspěchu jiných, se naučit odpouštět, se domluvit v běžných situacích	Základní pravidla společenského chování Tolerance k ostatním	VU
9. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Žák by měl: - vyzkoušet si možnosti řešení problémů v modelových situacích - zamýšlet se nad tím, kdo by mu mohl v řešení problémů pomoci - uvědomovat si možnost podpory od okolí při řešení problému uvědomovat si problémy nezdravého sexuálního chování, seznámit se s problematikou sexuálního zneužívání	Techniky efektivního řešení problému Empatické jednání Lidská sexualita	OSV/TO9
10. Hodnoty, postoje, praktická etika	Žák by měl: - seznámit se s ničivými dopady závislostí - reflektovat vlastní žebříček hodnot (uvědomí si, co je pro ně důležité) - seznámit se s hodnotami v naší společnosti - základní pravidla společenského chování	Primární prevence závislostí Hodnotový žebříček Morální hodnoty a normy ve společnosti Základy etikety	OSV/TO10

Žák by měl: Rozpoznat ve svém okolí nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých	Žák by měl: - rozpoznat ve svém okolí nevhodné chování spolužáků nebo vrstevníků	Osobní bezpečí, chování v krizových situacích Protiprávní jednání a jeho postih (krádež, šikana, zneužívání, týrání)	VU
11. Kreativita	Žák by měl: - prožít několik aktivit rozvíjejících tvořivost	Kreativita	
Žák by měl: Využívat prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	Žák by měl: - využívat prvky tvořivosti při společném plnění úkolů	Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastní i ostatních	VV
12. Muzikoterapie	Žák by měl: - vyjádřit jakou má náladu - na základě prožitku vnímat pocity ve svém těle i mysli - pravidelně relaxovat	Muzikoterapeutické postupy	
Žák by měl: Rozlišit hudební i nehudební zvuk, rozeznat tóny: krátké-dlouhé, vyšší-nížší Soustředit se na poslech jednoduchých skladeb	Žák by měl: - rozlišit hudební i nehudební zvuky a délku tónů - pokusit se soustředit na poslech jednoduchých skladeb	Zvuk hudebních nástrojů Výška, síla, délka tónu Rozpoznávání tempa a rytmu Melodie a skladby určené dětem	HV

Propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry	- hudbu vyjadřovat pohybem nebo pomocí jednoduchých tanečních prvků	Pohybový projev podle hudby – improvizace	
Využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách	- rozvíjet základní pohybové dovednosti při hrách	Pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky	

Osobnostně sociální rozvoj 7. – 10. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA MEZIPŘEDMĚTOVÉ VAZBY
1. Rozvoj schopnosti poznávání	Žák by měl: - popsat několik způsobů, které mu pomáhají, když se potřebuje soustředit - zamýšlet se nad tím, co všechno má vliv na kvalitu a míru soustředění - dostat příležitost objevit své smysly	Soustředění (koncentrace) Druhy smyslového vnímání	OSV/TO1
2. Sebepoznání a sebepojetí	Žák by měl: - odpovídat si na otázku kdo jsem já a jaký jsem a jaký bych chtěl být? - zamýšlet se nad svými silnými a slabými stránkami - uvědomovat si vztah ke svému tělu	Osobnost Vnímání krásy lidského těla v různých kulturách Lidské tělo – přednosti a omezení	OSV/TO2
3. Seberegulace a sebeorganizace	Žák by měl: - vysvětlit, co jsou to emoce a jaký význam mají emoce v jeho životě	Pojmenování emocí Různé projevy emocí, odraz emocí v těle	OSV/TO3

	- v modelové situaci předvést různé způsoby, jak dát najevo, co cítí a uvést, který z těchto způsobů vyjadřuje respekt k jeho osobě i k druhým - vyjmenovat názvy nejrozličnějších emocí - pojmenovávat svoje emoce v různých situacích školního života - vlastními slovy vysvětlit, jak rozumí slovu agresivita a uvést příklady z vlastního života - zdůvodnit, proč je nutné zvládat agresivitu s ohledem na sebe a své okolí - vyzkoušet si, jakým způsobem se dá agresivita zvládnout	Agresivita	
Žák by měl: Vyprávět vlastní zážitky a popsat své vlastní pocity	Žák by měl: - vyjádřit vhodným způsobem své pocity a potřeby v běžných denních situacích	Mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta	ŘV
4. Psychohygiena	Žák by měl: - rozumět co znamená slovo pomoc - zamýšlet se nad tím jak pomáhat sobě i druhým, prakticky si vyzkoušet požádat i odmítnout pomoc - dozvědět se, kam se obrátit o pomoc	Pomáhání Empatická komunikace Organizace pro pomoc dětem, linky důvěry	OSV/TO4

	- vysvětlit vlastními slovy pojem osobní problém a uvést jaké situace lidé vnímají jako osobní problém	Osobní (zdravotní) problém	
Žák by měl: Využívat základní kompenzační a relaxační techniky	Žák by měl: - využívat základní kompenzační a relaxační techniky	Koordinační, koncentrační, kompenzační, vyrovnávací a relaxační cvičení	TV
5. Poznávací schopnosti	Žák by měl: - průběžně se seznamovat s nově příchozími spolužáky, vytvářet adekvátní vazby na základě poznání druhých - uvědomit si, jak důležitou roli hraje poznávání druhých lidí v životě - pochopit, jak sám aktivně může druhé lidi poznávat, a prožít si jejich poznávání - ověřit si, že pro pocit důvěry a jistoty je podmínkou především ohleduplné zacházení s tím, co o druhých vím	Sociální vztahy Empatie	OSV/TO5
Žák by měl: Osvojit si základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých	Žák by měl: - vhodným způsobem hodnotit a přijímat druhé	Mezilidské vztahy ve společnosti	VU

Iniciativně vstupovat do vztahů s vrstevníky, dokázat rozlišit jejich nabídky k aktivitě a na nevhodné reagovat asertivně Znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům	- navazovat sociální kontakty v kolektivu třídy - znát hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a být ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům	Práva a povinnosti žáků Vztahy ve škole Základní pravidla společenského chování Úcta k člověku Rovnoprávné postavení	
6. Mezilidské vztahy	Žák by měl: - rozumět proč existují ve škole a třídě pravidla, umět zareagovat pokud jsou pravidla porušována a jemu to vadí, - znát důsledky porušování pravidel	Školní pravidla Pravidla soužití lidí	OSV/TO6
Žák by měl: Podílet se na vytváření společenství třídy prostřednictvím dodržování jasných a splnitelných pravidel	Žák by měl: - podílet se na vytváření pravidel třídy	Základní pravidla společenského chování Mezilidské vztahy ve společnosti	VU
7. Komunikace	Žák by měl: - používat vybrané asertivní postupy - rozeznávat agresivní, pasivní chování - všímat si neverbální komunikace, uplatňovat znalosti o neverbální složce při vlastní komunikaci - snažit se vést dialog	Asertivita Řeč těla Pravidla vedení dialogu	OSV/TO7

	- vhodně komunikovat v různých situacích	Komunikace v různých situacích (informování, omluva, prosba, pozdrav..)	
Žák by měl: Reflektovat důležitost prvků neverbální komunikace, eliminovat hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládat položit vhodnou otázku Komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace	Žák by měl: - eliminovat hrubé výrazy ve verbální a neverbální komunikaci - komunikovat vhodně v běžných situacích a zvládat základní pravidla komunikace	Alternativní způsoby komunikace Základní komunikační pravidla	ŘV
8. Spolupráce a soutěživost	Žák by měl: - uvědomovat si a prakticky procvičit některé dovednosti pro umění nedestruktivní soutěže - znát a snažit se dodržovat pravidla fair play při soutěži	Zvládání emocí, agresivita Techniky ventilu Pravidla a příklady fair play jednání	OSV/TO8
Žák by měl: Dodržovat dohodnutou spolupráci při kolektivních hrách	Žák by měl: - dodržovat dohodnutou spolupráci při kolektivních hrách	Pohybové hry s různým zaměřením a s netradičními pomůckami Rytmické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičným doprovodem	TV

9. Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	Žák by měl: - zformulovat zátěžové situace, do kterých se dle jeho názoru mohou dostat (nejen jako žáci ve škole) - vyzkoušet si možnosti řešení problémů v modelových situacích - zamýšlet se nad tím, kdo by mu mohl v řešení problémů pomoci - uvědomit si možnost podpory od okolí při řešení problému - uvědomit si problémy nezdravého sexuálního chování, seznámit se s problematikou sexuálního zneužívání	Techniky efektivního řešení problému Empatické jednání Lidská sexualita	OSV/TO9
Žák by měl: Uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování Uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních situacích	Žák by měl: - uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozlišit projevy nepřiměřeného chování - uplatňovat osvojené sociální dovednosti při kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních situacích	Mezilidská komunikace Základní lidská práva, práva dítěte a jejich ochrana Týrané dítě; zneužívané dítě; šikana; diskriminace	VU
10. Hodnoty, postoje, praktická etika	Žák by měl: - diskutovat o ničivých dopadech závislostí	Primární prevence závislostí	OSV/TO10

	- reflektovat vlastní žebříček hodnot (uvědomí si, co je pro ně důležité) - seznámit se s hodnotami v naší společnosti - pojmenovat základní znaky slušného chování - projevit znalost pravidel slušného chování – etikety v několika běžných prostředích	Hodnotový žebříček Morální hodnoty a normy ve společnosti Základy etikety	
Žák by měl: Mít základní informace o otázkách rodinného života Respektovat pravidla společenského soužití Zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí Respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků	Žák by měl: - mít základní informace o otázkách rodinného života - respektovat pravidla společenského soužití - zaujímat odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí - respektovat zdravotní stav svůj i svých vrstevníků	Rodina, funkce a struktura rodiny Základní pravidla společenského chování Rovnocennost a rovnoprávnost občanů Druhy a postihy protiprávního jednání; trestná činnost mládeže Zdravotní a sociální péče Mezilidská komunikace	VU
11. Kreativita	Žák by měl: - prožít několik aktivit rozvíjejících tvořivost - navrhnout individuální tvořivé řešení problému	Kreativita	

Žák by měl: Uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ Hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele	Žák by měl: - uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ - hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele	Rozlišování, třídění a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních Prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností (umístění těla a objektů v prostoru, kresba, malba, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i v prostoru)	VV
12. Muzikoterapie	Žák by měl: - vyjádřit jakou má náladu - na základě prožitku vnímat pocity ve svém těle i mysli - uvědomovat si rozdíl mezi tělesným a duševním napětím a uvolněním - pravidelně relaxovat	Muzikoterapeutické postupy	
Žák by měl: Doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje Soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů	Žák by měl: - doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje - soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů	Hudební doprovody; hra na tělo, hudební nástroje Relaxační techniky, muzikoterapie	HV

Zvládnout základní kroky jednoduchého tance	- zvládnout základní kroky jednoduchého tance	Rytmická cvičení a rytmizace říkadel Základní taneční kroky jednoduchých tanců	
Zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře	- zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře	Hudebně pohybové hry Improvizovaný pohyb podle hudby	

Vzdělávací oblast:

Umění a kultura

Vzdělávací obor:

Hudební výchova

Název vyučovacího předmětu:

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Časová dotace:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
počet hodin v týdnu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Charakteristika předmětu:

Vzdělávací předmět HUDEBNÍ VÝCHOVA vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnosti hudbu emocionálně prožít. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních a pohybových dovedností. Rytmická cvičení pozitivně ovlivňují i rozvoj řeči žáků.

Přispívá ke kultivaci osobnosti žáků tím, že dává prostor pro uplatnění jejich tvořivých schopností a zprostředkovává jim zážitky prostřednictvím vlastní tvorby a recepce. Naplňuje přirozenou potřebu projevit se.

Předmět má významný rehabilitační a relaxační charakter. Pomáhá k odreagování, ke koncentraci pozornosti, k překonávání únavy.

Formy a organizace výuky:

Žáci pracují ve třídě nebo v audioučebně s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

Průřezová témata:

Ve vyučovacím předmětu hudební výchova nejsou zařazena průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie pro plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- vyžadujeme, aby žáci zpívali podle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky správně
- rozvíjení pozitivního vztahu k umění a jeho vnímání
- vedeme žáky k učení se prostřednictvím vlastní tvorby
- ukazujeme žákům, že kulturní požitek je o to silnější, čím větší znalosti z této oblasti máme
- ke kultivovanému vystupování a získávání sebedůvěry
- poznání, že kultura a umění obohacují život člověka
- poznávání národní kultury, její duchovní hodnoty a k vědomí, že je třeba ji chránit

Kompetence k řešení problémů

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- sledujeme při hodině pokrok všech žáků
- vedeme žáky k vzájemnému naslouchání
- vytváříme situace, při kterých mohou žáci ukázat svoji aktivitu a kreativitu
- vyžadujeme, aby si žáci uvědomovali sebe samého jako svobodného jedince s tvořivým přístupem ke světu

Kompetence komunikativní

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- vytváříme situace, kdy žáci mohou reagovat pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- zajímáme se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vedeme žáky k tomu, aby vnímali i mimojazykové vyjadřování a aby tuto komunikaci využívali
- učíme žáky vyslechnout názor druhých na estetický prožitek a vhodně na něj reagovat
- poskytujeme žákům dostatek prostoru pro vlastní kulturní projev
- vyslechneme náměty, názory a zkušenosti žáků
- seznámení se s kulturou jiných národů a etnik

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáky dle jejich individuálních možností a schopností k:

- vedeme žáky ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- vedeme žáky k vzájemnému naslouchání
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vysvětlujeme a budujeme zásady chování na kulturních akcích
- předvádíme žákům na příkladech nezbytnost přebírání zkušeností druhých lidí pro vlastní zdokonalování
- respektujeme názor každého žáka, bereme ohled na druhé, budujeme v žácích sebedůvěru
- zaujímáme osobní účast v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu vyjadřování osobních prožitků

Kompetence občanské

Chceme žáky naučit dle jejich individuálních možností a schopností:

- vedeme žáky ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- umožňujeme žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- vysvětlujeme žákům potřebu respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní a historické dědictví
- budujeme v žácích pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost

Kompetence pracovní

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- využíváme jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřujeme hudební náladu
- sledujeme při hodině pokrok všech žáků
- vedeme žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- vedeme žáky k užívání různých nástrojů a vybavení
- objasňujeme žákům základní pravidla pro grafický záznam hudby
- vedeme žáky k užívání různých nástrojů a vybavení
- nacvičujeme se žáky základy obsluhy audiovizuální techniky

Hudební výchova 1. – 3. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák by měl: Zpívat jednoduché melodie či písničky přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem Užívat při hudebních aktivitách různé hudební nástroje přiměřeně svým schopnostem a dovednostem Vnímat, rozlišovat a napodobovat různé nehupební i hudební zvuky Soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písničky či skladby Naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat Reagovat pohybem na hudbu	Žák by měl: - zpívat jednoduché melodie či písničky přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem - zazpívat samostatně 3 lidové nebo umělé písničky přiměřeného rozsahu - rozpoznat délku a sílu tónu a tempo písničky - vytleskávat rytmus dětských říkadel - napodobovat předváděnou hru na tělo - vnímat a napodobovat různé nehupební i hudební zvuky - odlišovat zvuk vybraných hudebních nástrojů od zvuků nehupebních - soustředit se na poslech jednoduché krátké známé písničky či skladby - naučit se správně hospodařit s dechem a snažit se srozumitelně vyslovovat - spolupracovat při pohybových hrách s říkadly a dětskými popěvkami - pochodovat podle hudebního doprovodu - nacvičovat hudebně relaxační techniky	VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové • zpěv lidových a umělých písniček přiměřeného rozsahu • rytmus a pohyb, hra na tělo • hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře POSLECHOVÉ ČINNOSTI • výška, síla, délka tónu • rozpoznávání tempa a rytmu • zpěvní hlasy • zvuk hudebních nástrojů • melodie a skladby určené dětem HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI • pochod podle hudebního doprovodu • pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami • pohybový projev podle hudby – improvizace • hudebně relaxační techniky	

Hudební výchova 4. – 6. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák by měl: Zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas, rozeznat tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší Správně, hospodárně a pravidelně dýchat a snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmicizaci říkadel Soustředit se na poslech jednoduchých skladeb Poznat vybrané rytmické hudební nástroje a užívat je při hudebních aktivitách	Žák by měl: - zpívat písně přiměřené jeho hlasovému rozsahu a individuálním schopnostem rozlišit hudební a nehudební zvuk, mluvený a zpívaný hlas - rozeznat tóny: krátké – dlouhé, vyšší – nižší - zazpívat samostatně 5 lidových nebo umělých písní přiměřeného rozsahu - rozpoznat výšku, tónu a rytmus a melodii písně - správně, hospodárně a pravidelně dýchat - snažit se o co nejlepší vyslovování při zpěvu i při rytmicizaci říkadel - pozorně a klidně poslouchat krátké jednoduché melodie a skladby určené dětem - poznat vybrané rytmické hudební nástroje - užívat vybrané nástroje při hudebních aktivitách	VOKÁLNÍ A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • pochopení a interpretace rytmu podle koordinace motorické, zrakové a sluchové • zpěv lidových a umělých písní přiměřeného rozsahu • rytmus a pohyb, hra na tělo • hra na jednoduché nástroje; nástroje Orffova instrumentáře POSLECHOVÉ ČINNOSTI • výška, síla, délka tónu • rozpoznávání tempa a rytmu • zpěvní hlasy • zvuk hudebních nástrojů • melodie a skladby určené dětem HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI • pochod podle hudebního doprovodu • pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky • pohybový projev podle hudby – improvizace • hudebně relaxační techniky	

Propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry	- propojit vlastní pohyb s hudbou, zvládnout jednoduché taneční hry - osvojit si jednu z procvičovaných relaxačních technik		
---	--	--	--

Hudební výchova 7. – 10. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák by měl: Využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu Interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně Doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje Soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů Zvládnout základní kroky jednoduchého tance	Žák by měl: - využívat pěvecké návyky, podle individuálních schopností a dovedností zvládat správné dýchání a výslovnost při zpěvu i mluveném projevu - interpretovat vybrané a vzhledem k individuální úrovni zvládnutelné lidové a umělé písně - doprovázet podle svých schopností a dovedností písně na rytmické hudební nástroje - soustředit se na poslech skladeb různých hudebních žánrů - zvládnout základní kroky jednoduchého tance - používat v běžném životě osvojené relaxační techniky	VOKÁLNÍ ČINNOSTI A INSTRUMENTÁLNÍ ČINNOSTI • upevňování správných pěveckých návyků; zřetelná výslovnost, správné dýchání • lidové i umělé písně • rytmická cvičení a rytmizace říkadel • seznámení s hudebními pojmy, nota, notová osnova, hudební klíč • hudební doprovody; hra na tělo, nástroje Orffova instrumentáře POSLECHOVÉ ČINNOSTI • rozpoznávání zvuků vybraných hudebních nástrojů • poslech písní a skladeb různých hudebních žánrů a vybraných ukázek našich i zahraničních skladatelů a interpretů • seznámení s významnými hudebními skladateli HUDEBNĚ POHYBOVÉ ČINNOSTI • improvizovaný pohyb podle	

		hudby • hudebně pohybové hry • základní taneční kroky jednoduchých tanců • relaxační techniky, muzikoterapie	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast:

Člověk a zdraví

Vzdělávací obor:

Tělesná výchova

Název vyučovacího předmětu:

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Časová dotace:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
počet hodin v týdnu	4	4	4	4	4	4	3	3	3	3

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět TĚLESNÁ VÝCHOVA je integrovaný předmět, který v sobě zahrnuje i témata Výchovy ke zdraví.

Umožňuje žákům využívat vlastní pohybové možnosti s ohledem na věk, zdravotní a pohybová omezení. Žáci jsou vedeni od spontánního pojetí pohybu, k řízené pohybové aktivitě a vlastní pohybové seberealizaci. Pohybové vzdělávání žáků znamená rozvíjení jejich pohybových schopností, osvojování pohybových dovedností a zároveň korekce zdravotního oslabení. Korektivní a speciální vyrovnávací cvičení jsou zařazována a využívána u všech žáků.

V posledních ročnících ZŠS se žákům poskytují informace o člověku v souvislostech s preventivní ochranou jejich zdraví. Jsou vedeni ke zdravému způsobu života a k péči o své zdraví. Žáci si upevňují hygienické návyky, rozvíjejí sociální a komunikační dovednosti, učí se odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení v různých situacích.

Vyučovací předmět TĚLESNÁ VÝCHOVA prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej doplňují, rozšiřují a využívají. Společně je tím zajištěno utváření dovedností a návyků pro uplatnění zdravého životního stylu, osobní a duševní hygieny, výživy, pohybových aktivit apod.

Formy a organizace výuky:

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti a ve volné přírodě. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Spolu s dětmi používá takové náčiní a nářadí, které mohou děti využít vzhledem ke svému zdravotnímu stavu. Vždy se důsledně dodržuje individuální přístup k žákovi a uplatňuje se diferenciací žáků, která odpovídá uplatnění žáka ve vyučovacím procesu. K dosažení dobrého výsledku napomáhá názorná ukázka.

Učitel reaguje na doporučení lékařů a individuální dispozice. Volí se takové metody a formy, při kterých mohou žáci uplatnit své schopnosti, potřeby a zájmy.

Průřezová témata:

Ve výuce předmětu tělesná výchova nejsou zařazena průřezová témata:

Výchovné a vzdělávací strategie pro plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- měřit základní pohybové výkony a porovnávat je s předchozími
- aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

Kompetence k řešení problémů

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- uplatňovat zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a nacvičujeme adekvátní reakce při úrazu spolužáka
- řešit problémy v souvislosti s nesportovním chováním
- dodáváme žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáháme
- vedeme žáky k vnímání nejrůznějších problémových situací pomocí simulace
- vedeme žáky k uvědomění si odpovědnosti za svá rozhodnutí

Kompetence komunikativní

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- správné reakce žáků na základní povely a pokyny
- samostatně vydávat povely a pokyny, organizovat jednoduché pohybové soutěže a hry
- dodržování pravidel slušného chování

Kompetence sociální a personální

Vedeme žáky dle jejich individuálních možností a schopností k:

- jednání v duchu fair - play
- poskytování pomoci na modelových situacích
- k vytváření pozitivních představ o sobě samém, podporujeme tak jejich sebedůvěru a samostatný rozvoj
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

Chceme žáky naučit dle jejich individuálních možností a schopností:

- učíme žáky spojovat svoji pohybovou činnost se zdravím
- pomáháme žákům v rozhodování chovat se zodpovědně podle situace
- učíme žáky rozhodovat se v zájmu podpory a ochrany zdraví (první pomoc, škodlivost drog, podpůrných prostředků ve sportu)
- vedeme žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžadujeme dodržování pravidel slušného chování

Kompetence pracovní

Učíme žáka dle jeho individuálních možností a schopností:

- vyžadujeme, aby žáci dodržovali vymezená pravidla ve sportu i mimo něj
- umožňujeme žákům přistupovat k výsledkům činnosti s ohledem na své zdraví i zdraví druhých
- uplatňujeme hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v tělesné výchově i běžném životě
- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Tělesná výchova 1. – 3. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák by měl: Mít kladný postoj k pohybovým aktivitám Zvládat podle pokynů přípravu na pohybovou činnost Reagovat na základní pokyny a povely k osvojované činnosti Mít osvojeny základní pohybové lokomoce, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů Dodržovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a mít osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách	Žák by měl: - cvičit cviky zaměřené na posilování, uvolňování a protahování jednotlivých svalových skupin, na zvětšování rozsahu pohyblivosti kloubů, na získávání návyků správného držení těla - nacvičovat správné dýchání - provádět relaxační cvičení - procvičovat správné držení těla při chůzi (vyrovnávání hlavy) - dbát na volný pohyb paží během chůze - zvládat chůzi daným směrem, chůzi po čáře, laně, hadici apod., chůzi v zástupu za učitelkou - nacvičovat rytmickou chůzi s udáváním tempa - překračovat nízké překážky - nacvičovat tiché našlapování při běhu (zvedání nohou, ohýbání v kolenou) - nacvičovat výběh na daný signál, běh po celé ploše, běh v zástupu za učitelkou - poskakovat na místě snožmo a střídavě na jedné a druhé noze - zkoušet poskoky z místa, skok přes čáru, seskok z výše 10-15 cm do dřepu - lézt libovolným způsobem vpřed - podlézat, přelézat a prolézat vhodné	Význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry Příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení Koordinační, kompenzační, relaxační dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení Hygiena TV, osobní hygiena, vhodné oblečení a obuv Bezpečnost při pohybových činnostech Pohybové hry Základy gymnastiky Rytmická a kondiční cvičení, vyjádření rytmu pohybem Základy atletiky; varianty chůze, běhy, skoky, hod míčem, motivovaný vytrvalostní běh Základy sportovních her, hry s upravenými pravidly Turistika a pobyt v přírodě Pobyt v zimní přírodě Organizace při TV, základní organizační činnosti	

	překážky (průlezky, nízký žebřík, švédské lavičky, obruče na stojácích, díly švédské bedny, Polikarpovy stavebnice apod.) - nacvičovat chytání míče koulejšího se po zemi, po mírné šikmé ploše - nacvičovat chytání míče hozeného učitelkou - házet míč na terč a cíl - nacvičovat nadhazování míče oběma rukama - manipulovat s různými drobnými předměty (sbírat, skládat, přenášet, házet) - cvičit cviky s využitím lavičky a švédské bedny - vystupovat na švédskou lavičku, přecházet lavičku, sestupovat z lavičky - provádět sed a klek na švédské bedně, prolézat díly švédské bedny - cvičit strečink - uvědomovat si jednotlivé části těla - provádět uvědomělý pohyb končetin i se zavřenýma očima - procvičovat pohybovou koordinaci - provádět vzpor klečmo, sed roznožný s předklonem, kolébku, poskoky snožmo, válení sudů z mírného svahu - nacvičovat 1. fázi kotoulu - „okénko“ - provádět rovnovážné stoje na jedné noze - provádět cvičení zaměřené na soulad pohybu s rytmem hudby, rytmem	Komunikace v TV, smluvené povely a signály Zásady sportovního jednání a chování; fair play	
--	---	---	--

	říkanky (s využitím Orffovy metody) - pokoušet se o motivovanou a rytmizovanou chůzi a běh v základním tempu - nacvičovat střídání chůze a běhu podle rytmického doprovodu - nacvičovat přísunný krok stranou - hrát hry s míčem, kolektivní hry s využitím chůze, běhu - chápat pravidla a zúčastnit se honiček - v zimním období se zapojovat do her na sněhu, nacvičovat chůzi po kluzké ploše, klouzat se a sáňkovat - provozovat turistiku		
--	--	--	--

Tělesná výchova 4. – 6. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
Žák by měl: Zlepšovat svou tělesnou zdatnost, pohybový projev a správné držení těla Podle pokynu uplatňovat v pohybovém režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním zdravotním oslabením Rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností Rozumět základním termínům tělocvičné terminologie a reagovat na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti Zvládat podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti Využívat osvojené pohybové dovednosti při hrách a soutěžích	Žák by měl: - cvičit cviky zaměřené na posilování, uvolňování a protahování jednotlivých svalových skupin, na zvětšování rozsahu pohyblivosti kloubů, na získávání návyků správného držení těla - zvládat správné dýchání - provádět relaxační cvičení - procvičovat správné držení těla při chůzi (vyrovnávání hlavy, zad, vtažení břicha, souhybné pohyby paží a nohou) dbát na pokrčené nohy, dostatečné zdvihání chodidel - zvládat chůzi v zástupu za vedoucím žákem - nacvičovat chůzi ve dvojicích s držením - postupné zrytmizování chůze s udáním tempa (vytleskávání, bubnování apod. Těž hudební doprovod se zvýrazněním rytmu) - nacvičovat chůzi po schodech nahoru a dolů střídavě levou a pravou nohou - chodit s lehkým předmětem v ruce - prohlubovat nácvik pohybů nohou a paží při běhu, pravidelné dýchání - zvládat běh za učitelkou nebo vedoucím žákem, běh udaným směrem	Význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, délka a intenzita pohybu, spontánní pohybové činnosti a hry Příprava organismu před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, protahovací cvičení Koordinální, kompenzační, relaxační dechová a jiná zdravotně zaměřená cvičení Hygiena TV, osobní hygiena, vhodné oblečení a obuv Bezpečnost při pohybových činnostech Pohybové hry Základy gymnastiky Rytmická a kondiční cvičení, vyjádření rytmu pohybem Základy atletiky; varianty chůze, běhy, skoky, hod míčem, motivovaný vytrvalostní běh Základy sportovních her, hry s upravenými pravidly Turistika a pobyt v přírodě Pobyt v zimní přírodě Organizace při TV, základní	

Uplatňovat hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti	- probíhat nakreslené křivky na zemi - provádět volný běh kolem drobných předmětů položených na zemi (slalom) - běhat v daném tempu - zvládat výběh na daný signál ze stoje, z dřepu - poskakovat na místě i z místa snožmo i střídavě - provádět poskoky udaným směrem, poskoky dokola (kolem předmětu na zemi) - přeskakovat přes čáru, lano, hadici položenou na zemi - přeskakovat napjatou gumu - seskakovat z výše na měkkou podložku do dřepu - nacvičovat skok do dálky (bez rozběhu) - podlézat, přelézat a prolézat překážky vyšší než v předcházejících ročnících - vystupovat, sestupovat, přelézat (žebřiny, žebřík) - sjíždět po skluzavce (popř. lavičce zavěšené do žebřin) - vylézat po šikmé ploše - chytat míč koulející se po zemi (prudce) po šikmé ploše - chytat míč hozený učitelkou nebo druhým dítětem - nadhazovat a chytat míč - přehazovat nízké překážky - nacvičovat hod míčem do dálky horním obloukem - procvičovat pohybovou koordinaci	organizační činnosti Komunikace v TV, smluvené povelky a signály Zásady sportovního jednání a chování; fair play	
--	--	---	--

	- cvičit kolébku na zádech z dřepu spojeného - převaly stranou v lehu na rovné podložce (napjaté nohy, vzpažmo), nacvičovat kotoul - cvičit smíšené visy na nízké hrazdě (za ruce i nohy) s výdrží - zvládat změny postojů a poloh - chodit po lavičce s obratem, chodit po lavičce ve dřepu, chodit po nízké kladině (obrácená lavička) - cvičit výskok na 2-3 díly švédské bedny od vzporu klečmo, dřep, stoj; seskok - nacvičovat zátočky ve dvojicích (učitel a dítě) - zvládat pohybové vyjádření hudebních pojmů: vysoko, nízko - chápat pravidla a účastnit se honiček, závodivých her - zvládat základy míčových her - v zimním období provádět hry na sněhu, zvládat chůzi po kluzké ploše, klouzání, sáňkování - provozovat turistiku		
--	--	--	--

Tělesná výchova 7. – 10. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
Žák by měl: Usilovat o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o zdokonalování základních lokomocí a pohybových dovedností Cíleně se připravit na pohybovou činnost a její ukončení Využívat základní kompenzační a relaxační techniky Uplatňovat bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu Znát zásady ošetření drobných poranění, umět požádat o pomoc	- Žák by měl: - zvládat obměny a větší náročnost cviků z nižších ročníků - zvládat větší požadavky na správnost provedení cviků - chodit v daném rytmu přes nízké překážky - chodit v zástupu, ve dvojicích, v řadě, chodit na místě - nacvičovat chůzi vzad - běhat přirozeně, zvládat běh na 10-16 m s výběhem na daný signál ze stoje, dřepu, sedu i kleku - plynule zrychlovat a zpomalovat při běhu podle daného tempa, měnit směr běhu, běhat po kružnici, po „osmičce“ - nacvičovat běh s přeskokem přes nízkou překážku - zvládat poskoky na místě i z místa daným směrem, přeskok nízkých překážek, napjaté gumy - seskakovat na měkkou podložku do dřepu - skákat do dálky bez rozběhu i s krátkým rozběhem - zvládat poskoky v dřepu, poskoky s obraty	Význam pohybu pro zdraví, pohybový režim, pohybové aktivity Rozvoj rychlostních, vytrvalostních, silových a koordinačních schopností Prevence a korekce svalových dysbalancí, průpravná, kondiční, koordinační, koncentrační a postřehová cvičení, kompenzační, vyrovnávací, relaxační cvičení, cvičení ke správnému držení těla a jiná zdravotně zaměřená cvičení Hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech, vhodný oděv a obuv ve specifickém prostředí	

	- zdokonalovat dříve osvojené druhy lezení, podlézání, přelézání, prolézání, sjíždění - zvládat a zdokonalovat výstup po šikmé lavičce chůzí, lezením, plížením - zlézat přírodní překážky - házet a chytat míč - házet míčem do dálky a do výšky horním obloukem - koulet míč na cíl, chytat míč odražený - přehazovat vyšší překážky, prohazovat míč obručí apod. - zvedat plný míč v kleku a ve stoji, koulet a přitahovat plný míč v kleku - cvičit s gymnastickými siliči - cvičit se švihadly - zvládat kolébky, převaly, kotouly - pokoušet se o smíšené visy na nízké hrazdě - snažit se o rychlé změny poloh a postojů - snažit se o rovnovážné stoje - cvičit výskok na 3-4 díly švédské bedny do vzporu klečmo, vztyk, seskok - nacvičovat cval stranou a vpřed - nacvičovat přísunný krok vpřed i vzad - vyjadřovat $\frac{3}{4}$ takt potleskem, podupem, popř. trojdupem - pohybově vyjádřit pojmy nízko, vysoko, pomalu, rychle - cvičit s náčiním i bez náčiní při hudbě (improvizace)		
--	--	--	--

ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
Žák by měl: Zvládat v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech Snažit se o co nejsprávnější provedení pohybové činnosti	Žák by měl: - obměňovat a lépe zvládat cviky na koordinaci pohybů - zvládat základy atletických disciplín, běh na krátké tratě, skok do výšky i do dálky, hod kriketovým míčkem - podle individuálních možností se pokoušet o jízdu na tříkolce, na kole - zapojovat se do míčových her - osvojované pohybové dovednosti a využívat je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech - v rámci individuálních pohybových možností se zapojovat do her, soutěží a rekreačních činností - provozovat turistiku - v zimním období se věnovat zimním hrám, hrám na sněhu, sáňkování, popř. lyžování	Pohybové hry s různým zaměřením, pohybové hry s netradičními pomůckami Gymnastika, cvičení s náčiním a na vybraném náčiní Rytmické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičným doprovodem Atletika, starty; běhy na dráze, v terénu (podle schopností a možností žáků), skok do dálky i do výšky, hod míčkem, hod granátem Sportovní hry s upravenými pravidly Turistika a pobyt v přírodě, základní poznatky z turistiky, chůze a orientace v terénu; táboření, ochrana přírody Základní techniky jízdy na sáňkách a bobech, na lyžích; pobyt v zimní přírodě; bezpečnost pohybu v zimní krajině a při pohybových aktivitách na sněhu	
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
Žák by měl: Dodržovat dohodnutou spolupráci v družstvu při kolektivních hrách	Žák by měl: - účastnit se aktivně a dodržovat pravidla jednoduchých kolektivních her	Komunikace v TV, smluvená povely, signály, gesta, základy odborné terminologie,	

Sledovat určené prvky pohybové činnosti a výkony	- pokoušet se o základy fotbalu, házení, košíkové, vybíjené - aktivně se zapojovat do závodivých her a honiček	vzájemná komunikace při osvojených pohybových činnostech Pravidla osvojovaných pohybových činností, základní pravidla her	
--	---	--	--

Vzdělávací oblast:

Člověk a svět práce

Informační a komunikační technologie

Umění a kultura

Vzdělávací obor:

Člověk a svět práce

Informační a komunikační technologie

Výtvarná výchova

Název vyučovacího předmětu:

PRACOVNÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Časová dotace:

ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
počet hodin v týdnu	4	4	4	5	5	5	6	6	6	6

Charakteristika předmětu:

Vyučovací předmět PRACOVNÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA je integrovaný předmět, který v sobě zahrnuje i oblasti Informační a komunikační technologie. Ve vzdělávání žáků s mentálním postižením má stěžejní postavení. Zahrnuje široké spektrum pracovních činností, které vedou žáky k získání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti. Cíleně se zaměřuje a systematicky ovlivňuje rozvíjení motorických schopností, manuálních dovedností a návyků žáků a tím přispívá k jejich co nejsamostatnějšímu zapojení do každodenního života a umožňuje jim přípravu na vykonávání jednoduchých pracovních činností.

Hlavním cílem pracovní výchovy na 1. stupni je nácvik úkonů souvisejících se sebeobsluhou. Postupně je kladen větší důraz na samostatnost a přesnost provedení. Cílem pracovní výchovy na 2. stupni je nácvik dovedností, které přispějí k soběstačnosti žáků a umožní jim přípravu na vykonávání jednoduchých pracovních činností.

Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu a vážit si práce své i druhých. Seznamují se s různými materiály, s funkcí a užíváním vhodných pomůcek a náradí. Vzdělávací oblast je realizována v průběhu celého základního vzdělávání od prvního do desátého ročníku.

Součástí pracovní výchovy je i výtvarná výchova, jejímž úkolem je rozvíjet smyslové vnímání, estetické citění a vyjadřování žáků, jejich tvořivost, schopnost vyjadřovat emoce, představy, pocity a zkušenosti. Dále pomáhá uplatňovat neverbální komunikaci a zlepšovat jemnou motoriku. Používáním vhodných výtvarných technik žáci získávají základy výtvarných dovedností a vědomostí. Výtvarná výchova je součástí celkové rehabilitační péče, harmonizuje dětskou osobnost a umožňuje maximálně možnou socializaci žáka. Důsledným vedením k překonávání obtíží a dokončování úkolů se utvářejí volní vlastnosti a pracovní návyky žáků. Při výuce se vždy přihlíží k individuálním schopnostem a možnostem žáků.

V rámci pracovní a výtvarné činnosti dochází k rozvíjení řeči ve formě verbalizace činnosti, pojmenování materiálů, pomůcek, hodnocení výsledků činnosti apod.

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zahrnuje základy práce s osobním počítačem a vybraným základním programovým vybavením, zejména textovým editorem, speciálními výukovými a vzdělávacími programy. Jako nadstandardní učivo je možno v této oblasti zařadit práci s webovým prohlížečem a s poštovním klientem.

Žáci si prostřednictvím práce s výukovými počítačovými programy osvojují obsluhu počítače na elementární uživatelské úrovni a získané dovednosti se pro ně stávají výhodou v praktickém životě tím, že jim usnadní způsob komunikace.

Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen na tematické okruhy:

- Sebeobsluha
- Práce s drobným materiálem
- Práce montážní a demontážní
- Pěstitelské práce
- Práce v domácnosti
- Práce s technickými materiály (zařazeny pouze na druhém stupni).
- Výtvarná výchova

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Učivo celé vzdělávací oblasti je určeno všem žákům, tedy chlapcům i dívkám.

Formy a organizace výuky:

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo v specializovaných učebnách. Využívá se především individuálních zájmů a schopností žáků. Vychází se z individuálních možností pro každého žáka uplatnit jeho schopnosti, potřeby a zájmy.

Průřezová témata:

Ve výuce předmětu pracovní a výtvarná výchova nejsou zařazena průřezová témata.

Výchovné a vzdělávací strategie pro plnění klíčových kompetencí:

Kompetence k učení

- umožňujeme žákům používat různé materiály, vhodné nástroje a nářadí
- vytváříme u žáků základní pracovní dovednosti a návyky z různých pracovních oblastí
- ukazujeme žákům smysl a cíl učení
- budujeme u žáků pozitivní vztah k učení prostřednictvím zadávaných úkolů v rámci výuky

Kompetence k řešení problémů

- snažíme se rozvíjet u žáků tvořivost
- umožňujeme žákům volbu různých postupů
- na modelových situacích ukazujeme, jak se rozhodovat
- pomáháme žákům osvojené teoretické znalosti uplatňovat v praxi

Kompetence komunikativní

- rozšiřujeme u žáků slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- umožňujeme žákům prezentovat výsledky vlastní práce
- vyžadujeme správný technologický postup při práci
- zadáváme úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vedeme žáky k ohleduplnosti
- podporujeme u žáků vzájemnou komunikaci, schopnost si radit a pomáhat

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- snažíme se vést žáky, aby respektovali nápady druhých a společně se snažili o dosažení kvalitního výsledku
- učíme žáky uvědomovat si potřebu ohleduplnosti na pracovišti
- podporujeme vhodnou diskuzi a respektování názorů druhých
- ukazujeme žákům, jak podle potřeby pomáhat spolužákům
- každému žákovi umožňujeme zažít úspěch
- dodáváme žákům sebedůvěru

Kompetence občanské

- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky
- vedeme žáky k pochopení vliv různých činností člověka na životní prostředí a spoluzodpovědnosti za jeho ochranu
- vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci
- pomáháme žákům při vyvození pravidel při práci a potom vyžadujeme jejich respektování
- na modelových situacích učíme žáky přivolat pomoc při zranění
- ukazujeme pozitivní postoj k uměleckým dílům
- posilujeme sociální chování a sebeovládání žáků

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vedeme žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- vyžadujeme správné a zodpovědné zacházení s pracovními pomůckami
- vyžadujeme plnění povinností
- vedeme žáky k ochraně zdraví svého i spolužáků
- získané znalosti využíváme v běžné praxi.
- jasnými pokyny směřujeme činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotíme žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s počítači

Pracovní a výtvarná výchova 1. – 3. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
SEBEOBSLUHA			
Žák by měl: Zvládnout základní hygienické návyky a sebeobslužné činnosti Zvládnout oblékání a svlékání oděvu, skládání a uložení oděvu, obouvání Udržovat pořádek ve svých věcech i ve svém okolí	Žák by měl: – správně používat WC – zvládat osobní hygienu – umýt si ruce a obličej, vyčistit si zuby, používat kapesník, hřeben, pečovat o svůj zevnějšek – otvírat a zavírat dveře, odemknout a zamknout – rozsvítit a zhasnout světlo – svlékat a oblékat prádlo a oděvy – rozepínat a zapínat knoflíky, zdrhovadla, háčky a patenty – šněrovat, upevňovat pásky, skládat oděv – obouvat a zouvat obuv – pečovat o osobní věci a školní pomůcky – pomáhat udržovat upravené prostředí třídy, školy, okolí školy – utírat prach, sbírat a vynášet odpadky, zachovávat čistotu	Základní hygienické návyky, osobní hygiena Svlékání a oblékání oděvu, skládání oděvu, obouvání Běžná údržba oděvu a obuvi, ukládání, čištění Péče o osobní věci, uklízení a ukládání osobních věcí	

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
Žák by měl: Třídít různé druhy drobného materiálu podle velikosti, tvaru, barev	Žák by měl: – třídít různé druhy drobného materiálu (přírodniny, kamínky, korálky, hračky apod.) podle velikosti, barvy, tvaru – ukládat roztríděný materiál do různých nádob, krabic, zásuvek – sbírat, rozlišovat a nalepovat listy	Různé drobné materiály a jejich užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)	
Zvládat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami	– manipulovat s drobným materiálem (přesypání, překládání apod.) – navíjet vlnu a provázky na cívku – navlékat korálky – splétat provázky, bužíрку a další materiály – stříhat provázky, slámu, vlnu, hadříky – nacvičovat uzel a kličku – mačkat papír do kuliček – trhat papír na stále drobnější kousky – vytrhávat předkreslené tvary – překládat papír, vytvářet skládanky – lepit papír (mozaika) – modelovat tvary a snadné předměty z různých materiálů (kulička, had, ovoce apod.) – zvládat hnětení modelovací hmoty jednou a oběma rukama – modelovat z písku, plastelíny, moduritu – při práci s modelovací hmotou zvládat hnětení, stlačování, vyvalování tvarů prsty, dlaněmi	Pracovní pomůcky a nástroje Různé drobné materiály a jejich užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)	

Vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů Pracovat podle slovního návodu	– vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů – pracovat podle slovního návodu	Jednoduché pracovní operace a postupy Lidové zvyky, tradice, řemesla; užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů	
PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ			
Žák by měl: Zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Žák by měl: – stavět kostky (komíny, mosty, zdi, domy) – skládat kostky do krabice – skládat, rozkládat a šroubovat hračky a předměty – skládat stavebnice (hříbky, mozaika, plastové a dřevěné stavebnice) – sestavovat tvary za špejlí, tyček, dřívěk apod.	Stavebnice plošné a prostorové Montáž a demontáž jednoduchých předmětů Práce podle slovního návodu	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Žák by měl: Provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích	Žák by měl: – rozlišovat hlavní znaky jednotlivých ročních období – pozorovat klíčení rostlin v koutku živé přírody – pozorovat podmínky pro život rostlin – voda, světlo, teplo, půda, vzduch – sbírat šišky, plody kaštanu, dubu, buku apod.	Základní podmínky pro pěstování rostlin	

Pečovat o nenáročné rostliny v bytě i na zahradě	– zalévat pokojové rostliny a rostliny na pozemku	Pěstování pokojových rostlin Pěstování rostlin na zahradě	
Používat lehké zahradní náčiní	– pracovat s lehkým zahradnickým náčiním (hrábě, motyčka) – hrabat listí	Zásady bezpečné práce s rostlinami	
PRÁCE V DOMÁCNOSTI			
Žák by měl: Upravit stůl pro jednoduché stolování	Žák by měl: – upravit stůl pro jednoduché stolování	Stolování; jednoduchá úprava stolu	
Připravit jednoduchý pokrm	– připravit s pomocí jednoduchý pokrm	Potraviny Práce s drobným kuchyňským náčiním	
Chovat se vhodně při stolování	– stolovat ve třídě a v jídelně – dodržovat dohodnutá pravidla stolování	Pravidla správného stolování	
Orientovat se v základním vybavení kuchyně	– pojmenovat náčiní a nádobí běžně používané při stolování	Základní vybavení kuchyně	
Zvládat drobné úklidové práce	– zachovávat čistotu, utírat prach, sbírat a vynášet odpadky – pomáhat při úpravě prostředí třídy, školy, okolí školy	Drobné úklidové práce	
VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Žák by měl: Zvládnout nejzákladnější dovednosti pro vlastní tvorbu	Žák by měl: – kreslit křídami a voskovými pastelami – kreslit tvarově nenáročné předměty	Rozvíjení grafomotoriky Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad	

Rozpoznávat, pojmenovat a porovnat s pomocí učitele barvy, tvary, objekty na příkladech z běžného života a ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních Uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech	– malovat barevné skvrny vodovými nebo temperovými barvami – pojmenovat základní barvy a tvary – rozpoznat, pozorovat a pojmenovat s pomocí objekty ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních – uplatňovat vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech	a fantazijních představ (pohyb těla v prostoru, manipulace s objekty, malba a kresba, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace) Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce (malba, kresba, ilustrace hračky, objekty, comics) Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole (pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky, prezentace školy v rámci výstav) Netradiční výtvarné techniky	
---	---	--	--

Pracovní a výtvarná výchova 4. – 6. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
SEBEOBSLUHA			
Žák by měl: Pečovat o své tělo, svůj zevnějšek i své osobní věci	Žák by měl: – sprchovat se a mýt celé tělo – pečovat o svůj zevnějšek – zamykat a odemykat dveře klíčem a používat visací zámek – ukládat pomůcky ve třídě na správné místo i věci do aktovky	Základní hygienické návyky, osobní hygiena Péče o osobní věci, uklízení a ukládání osobních věcí	
Zvládat běžnou údržbu oděvu i obuvi	– skládat oděv na určené místo – věšet oděv na ramínko a kartáčovat oděv – čistit a ukládat obuv	Svlékání a oblékání oděvu, skládání oděvu, obouvání Běžná údržba oděvu a obuvi, ukládání, čištění	
Dodržovat zásady účelného oblékání	– volit vhodné oblečení podle ročního období a počasí – dodržovat zásady účelného a vkusného oblékání	Péče o osobní věci, uklízení a ukládání osobních věcí	

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

Žák by měl: Pracovat podle předlohy a vytvářet přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z drobných materiálů	Žák by měl: – třídit a ukládat různé materiály a předměty, manipulovat s drobným materiálem – navíjet vlnu, provázky na cívku i na klubko – uvázat uzel a kličku – navlékat korálky podle vzoru – propichovat a navlékat papíry různé kvality na nit – proplétat bužirkou, provázkem, vlnou – stříhat papír a vystříhovat bez předkreslené linie – vystříhovat papír podle předkreslené linie – skládat, překládat a lepit papír – polepovat předměty (např. krabičky) papírem – rozkládat a skládat krabice (od bonbónů, od sýrů apod.) – modelovat složitější tvary a předměty (pletení vánočky, modelování zvířat) – vykrajovat tvary pomocí formiček – tvarovat pomocí dřívka, špachtle – modelovat v písku, z plastelíny, moduritu – opracovat povrch dřeva brusným papírem – zatloukat a vytahovat hřebíky – upravovat dřevo pilníkem	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Různé drobné materiály a jejich užití (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.)	
--	---	---	--

Využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic	– využívat při tvořivých činnostech vlastní fantazii i prvky lidových tradic	Lidové zvyky, tradice, řemesla; užití některých jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů	
Volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	– volit vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	Pracovní pomůcky a nástroje, funkce a využití	
Udržovat pořádek na pracovním místě; dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	– udržovat pořádek na pracovním místě; dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce	
PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ			
Žák by měl: Provádět při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	Žák by měl: – sestavovat modely ze stavebnic (šroubovat, spojovat prvky stavebnic) – demontovat modely a ukládat jednotlivé prvky stavebnic do krabic	Stavebnice plošné i prostorové Montáž a demontáž jednoduchých předmětů	
Pracovat podle slovního návodu, předlohy	– pracovat podle slovního návodu, předlohy	Práce podle slovního návodu a jednoduché předlohy	
Spojovat a rozpojovat různé jednoduché předměty	– spojovat špejle drátem, provázkem	Montáž a demontáž jednoduchých předmětů	

Udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	– udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	Organizace práce	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Žák by měl: Znát základní podmínky a postupy pro pěstování vybraných rostlin	Žák by měl: – připravit půdu před setím – rýt, hrabat, kolíkovat – sít do řádku a jamek, pozorovat klíčení semen hrachu – pěstovat ředkvičky a hrách – plít záhony, pěstovat květiny – provádět podzimní práce na zahradě (hrabání a úklid listí, rovnání a úklid větví)	Pěstování rostlin na zahradě (okrasné rostliny, koření, zelenina aj.)	
Ošetřovat a pěstovat nenáročné pokojové i venkovní rostliny	– ošetřovat pokojové rostliny, zalévat, vymývat misky, odstraňovat odumřelé části rostlin a kořenů, kypřit půdu, omývat listy	Pěstování pokojových rostlin, podmínky pro pěstování	
Volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	– volit podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	Základní podmínky pro pěstování rostlin, půda a její zpracování; výživa rostlin; osivo	
Vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách	– vědět o léčivkách i jedovatých rostlinách – sbírat léčivé rostliny	Pěstování rostlin na zahradě (léčivky, jedovaté rostliny, koření)	
Dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě	– dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami na zahradě	Zásady bezpečné práce s rostlinami	

PRÁCE V DOMÁCNOSTI			
Žák by měl: Znát základní vybavení kuchyně	Žák by měl: – znát základní vybavení kuchyně	Základní vybavení kuchyně	
Připravit jednoduché pohoštění	– připravit jednoduché pohoštění	Potraviny, výběr, nákup a skladování potravin Práce s drobným kuchyňským náčiním	
Uplatňovat zásady správné výživy	– uplatňovat zásady správné výživy	Potraviny, výběr a skladování potravin	
Dodržovat pravidla správného stolování a společenského chování při stolování	– dodržovat základní pravidla stolování – užívat příbor a ubrousek – pomáhat při prostírání i sklizení nádobí	Stolování; jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování	
Zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji	– zvládat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji – zvládnout uvařit s pomocí čaj, brambory, kakao – zvládnout namazat samostatně chleba, rohlík máslem a džemem, s pomocí ukrojit chleba	Práce s drobným kuchyňským náčiním	
Vědět, jakým způsobem udržovat pořádek v bytě, ve třídě	– utírat prach, zametat a mýt podlahu – pečovat o okolní prostředí, vnímat estetické prostředí ve třídě, ve škole i mimo školu	Drobné úklidové práce, utírání prachu, mytí podlahy, vysávání prachu, mytí nádobí Bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami	

Udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti	– udržovat čistotu okolního prostředí – zvládnout uvařit s pomocí čaj, brambory, kakao – zvládnout namazat samostatně chleba, rohlík máslem a džemem, s pomocí ukrojit chleba – očistit zeleninu a brambory – udržovat pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti	Drobné úklidové práce, utírání prachu, mytí podlahy, vysávání prachu, mytí nádobí Bezpečnost při zacházení s kuchyňskými pomůckami	
VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Žák by měl: Uplatňovat základní dovednosti pro vlastní tvorbu	Žák by měl: – kreslit křídami a voskovými pastely předměty vycházející z kruhu (míč, sněhulák), čtverce (utěrka, kapesník), obdélníku (ručník, okno) – kreslit lidskou postavu – schematicky nakreslit zvíře – malovat vodovými nebo temperovými barvami – kresba vycházející z barevných skvrn (květiny), čar a vlnovek (voda) – malbu kombinovat s jinými technikami (dokreslování pastelkami, vlepování obrázků apod.)	Rozvíjení grafomotoriky Prostředky a postupy pro vyjádření emocí, pocitů, nálad a fantazijních představ (pohyb těla v prostoru, manipulace s objekty, malba a kresba, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace)	

Rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty, a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě Při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie Vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)	– rozlišovat, porovnávat, třídit a pojmenovat linie, barvy, tvary, objekty, a uplatnit je podle svých schopností při vlastní tvorbě – rozlišovat barevné odstíny a pokoušet se o ladění barev – procvičovat pravidelné střídání prvků jedno i vícebarevných v dekorativních pracích – zkoušet koláž za použití textilu či papíru a dokreslování – být seznámen s obrazy J. Lady a M. Aleše – při tvorbě vycházet ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie – vyjádřit pocit z vnímání vlastní tvůrčí činnosti (mimoslovně, graficky)	Vnímání a hodnocení výsledků tvůrčích činností vlastních i ostatních i výsledků běžné a umělecké produkce (malba, kresba, ilustrace hračky, objekty, comics) Netradiční výtvarné techniky Prezentace výsledků vlastních tvůrčích činností ve třídě i ve škole (pracovní prezentace za pomoci učitele pro spolužáky, prezentace školy v rámci výstav)	
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE			
Žák by měl: Zvládat základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí, práci s myší	Žák by měl: – zvládat základní obsluhu počítače – zapnutí, vypnutí, práci s myší	Počítačová jednotka Monitor, klávesnice, myš	

Pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy podle pokynu Zvládat psaní známých písmen na klávesnici Dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou	– pracovat s vybranými a přiměřenými výukovými a zábavnými programy podle pokynu – zvládat psaní známých písmen na klávesnici – podepíše se, zvládá opis krátkého předepsaného textu, píše jednoduchá slova a krátké věty – dodržovat pravidla bezpečné a zdravotně nezávadné práce s výpočetní technikou – orientovat se v obsluze mobilního telefonu - zvládat přijmout hovor a volat – přivolat pomoc prostřednictvím integrovaného záchranného systému	Základy obsluhy počítače Software počítače (textový editor, herní a zábavné výukové programy) Výukové a didaktické programy, hry Zásady bezpečnosti práce a prevence zdravotních rizik spojených s využíváním výpočetní techniky	
--	---	---	--

Pracovní a výtvarná výchova 7. – 10. ročník ZŠS

OVO	ŠKOLNÍ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY			
Žák by měl: Rozlišovat různé druhy materiálů Získat základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech Zvolit vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu Orientovat se v jednoduchých pracovních postupech a návodech Vybrat a správně používat vhodné pracovní nástroje a pomůcky Dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a náradím	Žák by měl: – propichovat přírodniny a jiné předměty a navlékat je na nit – zvládnout kombinované práce s využitím různých materiálů – vystřihovat papír podle předkreslené linie – obkreslovat šablony a vystřihovat tvary – vystřihovat ozdobné předměty z přeloženého papíru (dečky, záložky) – vyrábět prostorové figurky – rozlišovat různé druhy papíru (i pouze podle hmatu) – lepit barevné papíry – mozaika – balit předměty do papíru (balení dárků, balíčků) – modelovat náročnější tvary s využitím dřívka a špachtlí – sbíjet a slepovat různé materiály – opracovat dřevo brusným papírem a pilníkem, zatloukat a vytahovat hřebíky a povrchově upravit dřevo barvami a laky – vrtat díry do dřeva pomocí vrtáků – spojovat dřevo pomocí vrutů, pracovat se šroubovákem – pokoušet se o řezání dřeva pilou	Práce s různým materiálem podle podmínek a vybavení školy; materiály, vlastnosti, užití v praxi (dřevo, kov, plasty) Materiály, vlastnosti, užití v praxi Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování Jednoduché pracovní operace a postupy Základní dovednosti ručních prací Řemesla a tradice Pracovní pomůcky, nářadí a nástroje pro ruční opracování Pracovní operace a postupy Bezpečnost při zacházení s nástroji a náradím	

	– dodržovat základní zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s nástroji a náradím – dodržovat obecné zásady bezpečnosti a hygieny práce		
PRÁCE MONTÁŽNÍ A DEMONTÁŽNÍ			
Žák by měl: Sestavit podle návodu, plánu jednoduchý model Zvládnout jednoduchou montáž a demontáž při práci se stavebnicemi Provádět údržbu jednoduchých předmětů Dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy	Žák by měl: – sestavit model z konstrukčních stavebnic – demontovat modely a ukládat součástky do krabic – rozebrat a složit jednoduchý mechanický stroj (mlýnek na maso) – provádět údržbu jednoduchých předmětů – dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy	Práce s návodem a předlohou Stavebnice – konstrukční, elektronické, sestavování modelů, montáž a demontáž Stavebnice – sestavování modelů Bezpečnost a hygiena při práci	
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
Žák by měl: Volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin Pěstovat a ošetřovat květiny v interiéru a využívat je k výzdobě	Žák by měl: – volit vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin – ošetřovat pokojové rostliny	Základní podmínky pro pěstování rostlin Pokojové rostliny, využití květin v interiéru, aranžování a jednoduchá vazba květin	

Znát hlavní zásady pěstování zeleniny	– připravit záhon k setí – plít záhony – přihnojovat rostliny – pěstovat květiny a zeleninu podle místních podmínek	Zelenina, osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování základních druhů zeleniny, skladování, konzervování	
Používat vhodné pracovní pomůcky při práci na zahradě	– provádět úpravu zahrady na podzim (práce s kolečkem a lopatou)	Základní zpracování půdy; výživa rostlin	
Znát běžné druhy ovoce	– znát běžné druhy ovoce	Ovoce, druhy ovoce, způsob pěstování drobného ovoce, skladování, konzervování	
Seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin	– seznámit se s běžnými léčivými rostlinami a znát nebezpečí jedovatých rostlin	Léčivé rostliny, koření, pěstování vybraných rostlin; rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin; rostliny jedovaté; alergie	
Vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	– vědět o způsobu chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	Chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se zvířaty	
Dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě	– dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce na zahradě	Bezpečnost práce a hygienické zásady	

PRÁCE V DOMÁCNOSTI A SEBEOBSLUHA			
Žák by měl: Zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti	Žák by měl: – znát estetické požadavky na zevnějšek člověka – udržovat estetické prostředí ve třídě, v okolním prostředí – dbát na účelné a estetické oblékání – ovládat činnosti související s osobní hygienou a základní péčí o oděv a obuv – zvládat úklidové práce - ustlat postel, utřít prach, vyčistit podlahu, zamést a použít vysavač – vyprat a usušit osobní prádlo, kapesníky, žehlit rovné kusy prádla – používat vhodné prostředky při práci v domácnosti – zvládat základy šití – přišít knoflík, patentek, háček – zvládnout jednoduché opravy oděvů	Údržba a úklid v domácnosti, úklidové prostředky, postupy; bezpečnost při styku s čisticími prostředky; údržba oděvů a textilií, postupy; práci a čisticí prostředky a zacházení s nimi	
Používat vhodné prostředky při práci v domácnosti	– používat vhodné prostředky při práci v domácnosti	Kuchyně, základní vybavení, udržování pořádku a čistoty, bezpečnost a hygiena provozu	
Používat základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhovat spotřebiče	– manipulovat s elektrospotřebiči	Elektrické spotřebiče, funkce a užití, ovládání, ochrana a údržba, bezpečnost provozu; nebezpečí úrazu elektrickým proudem	

Připravit pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy Dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu Dodržovat základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky	– mýt a utírat nádobí – uvařit čaj, mléko, vajíčka – uvařit polévku, brambory, bramborovou a krupicovou kaši – uvařit rýži popř. Další přílohy k masu – uvařit polévku ze sáčku – stolovat, prostírat a sklízet nádobí – ošetřit ránu – odřeniny, řezné rány, popáleniny	Příprava pokrmů, úprava pokrmů za studena; základní způsoby tepelné úpravy; základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů; zásady zdravé výživy Potraviny, skupiny potravin; způsoby konzervace Úprava stolu a stolování, jednoduché prostírání; chování u stolu; zdobné prvky a květiny na stole; prostírání při slavnostních příležitostech Elektrické spotřebiče, funkce a užití, ovládání, ochrana a údržba, bezpečnost provozu; nebezpečí úrazu elektrickým proudem	
VÝTVARNÁ VÝCHOVA			
Žák by měl: Uplatňovat základní dovednosti při realizaci a prezentaci vlastní tvorby Uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy	Žák by měl: – kreslit a malovat spontánně náměty ze života – užívat pastel, vodové barvy a křídly – uplatňovat linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívat jejich vlastnosti a vztahy	Prostředky a postupy pro vyjádření vjemů, emocí, pocitů, nálad, prožitků, představ a zkušeností (umístění těla a objektů v prostoru, kresba, malba, grafika, tradiční a netradiční prostředky a jejich kombinace v ploše i prostoru) rozlišování, třídění	

Při vlastní tvorbě vycházet ze svých zkušeností a představ Hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele	– poznat ukázky ilustrací K. Svolinského, J. Trnky, J. Čapka, J. Lady – vyjadřovat vlastní pocity kresbou a malbou – hledat a zvolit pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy s dopomocí učitele	a hodnocení výsledků vlastních tvůrčích činností pro prezentaci (podle vlastní potřeby, před spolužáky, pro prezentaci školy), vnímání, porovnávání vlastních výsledků s výsledky ostatních	
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE			
Žák by měl: Zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace Zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy Vyhledávat informace na internetu podle pokynů Dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou	Žák by měl: – zvládat psaní jednoduchých slov, krátkých vět, popřípadě pracovat se základními symboly alternativní komunikace – obecně se orientovat (umí pojmenovat) a znát přídatná zařízení počítače, jejich účel, použití (tiskárny) – zvládat práci s vybranými jednoduchými výukovými a herními programy – vyhledávat informace na internetu podle pokynů – dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou	Základní funkce textového a grafického editoru Přídavná zařízení počítače, jejich účel, použití a obsluha tiskárny Symboly alternativní komunikace na počítači Výukové a herní programy Možnosti vyhledávání informací pomocí internetu Základní funkce textového a grafického editoru Přídavná zařízení počítače, jejich účel, použití a obsluha tiskárny	

Zvládat základní funkce mobilního telefonu – přijetí hovoru, případně zprávy SMS	– zvládat základní funkce mobilního telefonu – zvládat přijmout hovor a volat, přijmout a případně napsat zprávu SMS – mít vědomí o možných nebezpečí vyplývajících z kontaktu s rizikovými skupinami na internetu	Základní způsoby elektronické komunikace; mobilní telefon, e-mail	
---	---	---	--

Název vyučovacího předmětu:

PŘEDMĚTY SPECIÁLNĚ PEDAGOGICKÉ PÉČE

Předměty speciálně pedagogické péče - úvod
1. Logopedická péče
2. Řečová výchova
3. Rozvoj zrakové a sluchové percepce
4. Rozvoj matematických dovedností
5. Rozvoj motorických dovedností
6. Rozvoj sociálních dovedností
7. Smyslová stimulace
8. Alternativní komunikace

Předměty speciálně pedagogické péče

Konkrétní náplň hodin je závislá na potřebách jednotlivých žáků. Žáci mohou být vzhledem ke zdravotnímu stavu a individuálním potřebám zařazováni do výuky předmětů SPP. Pro každý předmět je vedena zvláštní dokumentace (třídní kniha), která je určena k evidenci žáků a jejich docházky, k evidenci náplně jednotlivých hodin a k celkovému zachycení práce jednotlivých žáků nebo skupiny.

Pro předmět je vypracováván plán, ve kterém jsou zachyceny kroky rozvoje v dané oblasti.

- Výuka je realizována individuálně popř. skupinově (maximálně 4 žáci)
- Výuka jednotlivých předmětů bude realizována v případě, že se objeví žák s aktuální potřebou rozvoje v dané oblasti
- Výběr žáků provádějí třídní učitelé (speciální pedagogové) na základě zprávy ze školského poradenského zařízení nebo na základě speciálně pedagogické diagnostiky
- Náplň předmětu bude rozpracována dle individuálních potřeb žáků
- Předměty se vyučují maximálně 2 hodiny týdně
- Každý předmět má svého garanta, který má v dané oblasti specializaci

1. Logopedická péče

Obsahem tohoto předmětu je reedukace vad řeči na základě logopedické diagnózy a dosavadní logopedické intervence. Péče cílí:

- rozvoj motoriky v orofaciální oblasti
- rozvoj motoriky jazyka
- rozvoj fonemického sluchu
- reedukaci vad řeči dle logopedického nálezu

2. Řečová výchova

Obsahem tohoto předmětu je posilovat správné a srozumitelné vyjadřování, rozvíjet komunikační dovednosti, rozvíjet schopnosti žáků vnímat různá sdělení, porozumět jim a adekvátně na ně reagovat.

- domluvit se v běžných situacích (verbálními a neverbálními metodami)
- zvládat slovní formy společenského styku – pozdrav, prosba, poděkování
- dosáhnout širší slovní zásoby, srozumitelného mluvního projevu, snažit se o zřetelnou výslovnost
- vyprávět vlastní zážitky a popsat své pocity

3. Rozvoj zrakové a sluchové percepce

Obsahem tohoto předmětu je rozvoj těch funkcí, které jsou nutné pro úspěšné rozvíjení se v oblasti čtení a psaní se zaměřením na rozvoj zrakového a sluchového vnímání.

- rozvoj sluchového vnímání a rozlišování
- rozvoj zrakového vnímání a rozlišování

4. Rozvoj matematických dovedností

Obsahem tohoto předmětu je rozvoj těch funkcí, které jsou nutné pro úspěšné rozvíjení se v oblasti počítání.

- rozvoj základních matematických dovedností (číselné řady, představy čísel, matematické pojmy, operační představy)

5. Rozvoj motorických dovedností

Obsahem tohoto předmětu je nabízet žákům vhodné podněty pro zdokonalování a rozvíjení úrovně motoriky pomocí psychomotorických činností. Prostřednictvím psychomotorických činností dochází k výchově osobnosti, pro jejíž vývoj a učební procesy jsou rozhodující především pohyb, jednání a vnímání.

- hmatové vnímání a rozlišování
- zvládání prostorové orientace
- vnímání tělesného schématu a rovnováhy (kinestézie)

6. Rozvoj sociálních dovedností

Předmět je určen zejména pro žáky s Aspergerovým syndromem a vysoce funkčním autismem, ale zapojení mohou být také žáci, kteří mají výrazné problémy v sociální oblasti. Žáci si při zařazení do modulu vytyčují své osobní cíle, na kterých chtějí během následujících hodin pracovat.

Konkrétní náplň hodin je závislá na osobních cílech a potřebách jednotlivých žáků. Pro nácvik jednotlivých oblastí využíváme poučení, modelování, hraní rolí, sociální příběhy, zpětnou vazbu apod.

7. Smyslová stimulace

Obsahem tohoto předmětu je:

- stimulace vnímání vlastního těla
- rozvoj vlastní identity
- umožnění navázání komunikace se svým okolím
- zvládnutí orientace v prostoru a čase
- lokomoční schopnosti
- zlepšení funkce organismu

8. Alternativní komunikace

Obsahem tohoto předmětu jsou alternativní systémy, které plně nahrazují mluvenou řeč. Rozvíjíme náhradní způsoby, kterými by děti se závažnou poruchou komunikace mohly vyjadřovat všechno to, co se obvykle vyjadřuje mluvenou řečí a mohly tak aktivně ovlivňovat svůj život, své okolí a dále se rozvíjet.

6. Hodnocení výsledků vzdělávání

6.1. Hodnocení žáků

Hodnocení chování žáků v naší škole se řídí stejně jako v ostatních ZŠ školským zákonem – tedy zákonem č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. Druhým řídícím dokumentem je vyhláška č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky.

Žáci základní školy speciální jsou hodnoceni formou slovního hodnocení. Slovní hodnocení zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon a naznačení dalšího rozvoje žáka, zdůvodnění slovního hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Cílem hodnocení je poskytnutí zpětné vazby, povzbuzení a konkrétní návody, jak má žák postupovat, aby odstranil své problémy ve výuce. Hodnotíme individuální pokrok každého žáka.

Slovní hodnocení jednotlivých předmětů zahrnuje míru zvládnutí vědomostí, dovedností a stupeň samostatnosti žáka ve vztahu k očekávaným výstupům.

Při posuzování žákovských výkonů převažuje kladné motivující hodnocení jako je pochvala, uznání, povzbuzení, vyjádření kladného očekávání. Učitel přihlíží k úsilí vynaloženému žákem, k jeho postojům k učení, jeho snaze a míře jeho postižení.

Máme propracovaný systém sebehodnocení, jímž žáci procházejí. Učí se hodnotit nejen sami sebe, ale také se spolupodílet na hodnocení druhých. Hodnocení žáků je běžnou činností v průběhu každého dne, protože naši žáci často těžce snášejí hodnocení druhými, mají zkreslené představy o sobě i o druhých, selhávají v sociální oblasti, běžné je sebedopodceňování nebo naopak přehnaná sebejistota a neomylnost. Naší snahou je postupnými kroky vést žáky k přiměřenému nahlížení na svoji osobu a objektivnímu hodnocení okolí.

Výsledky vzdělávání a chování žáka hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáka, sledováním jeho výkonů a dovedností, analýzou výsledků různých činností žáka, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychology a zdravotníky z DPL. Významným prvkem procesu učení je práce s chybou, především uvědomění si chyby jako příležitosti naučit se to lépe.

Hodnocení provádí učitel svými slovy tak, aby kladně motivoval žáka i jeho rodiče k další práci a vyzvedl dovednosti, které žák zvládl.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Prostřednictvím učitelova hodnocení se žák postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

Podkladem pro hodnocení jsou také písemné a výtvarné práce, které se zařazují s vědomím žáka do složek a dokumentují jeho pokroky během pobytu v léčebně – portfolio.

Žáci jsou hodnoceni slovně. Na vysvědčení používáme slovní nebo širší slovní hodnocení. Hodnocení chování vychází vždy ze zdravotního stavu žáka.

6.2. Pravidla pro hodnocení žáků

Hodnocení vyučovacího předmětu nezahrnuje hodnocení žákova chování.

Hodnotíme vědomosti, dovednosti, postup, práci s informacemi, úroveň komunikace a tvořivost žáka; vše s přihlédnutím k jeho zdravotnímu stavu. Základem pro slovní hodnocení je tabulka pro slovní hodnocení žáků s možným převodem na známky.

Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují slovním hodnocením, ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková (průběžná – hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka; celková – na konci každého pololetí).

Průběžné slovní hodnocení výkonů žáka pedagogem provádíme s přihlédnutím k individuálním možnostem, schopnostem a vynaloženému úsilí žáka. Učitel sděluje žákovi hodnocení jeho výkonu bezprostředně po dokončení úkolu a poukazuje hlavně na klady jednotlivých hodnocených výkonů nebo výsledků žakovy činnosti.

Průběžné hodnocení výkonů žáků navzájem a průběžné hodnocení vlastního výkonu žákem probíhá s přihlédnutím k mentální úrovni žáků.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků je srozumitelné a pedagogicky zdůvodnitelné.

Klasifikace vychází z klasifikačního řádu, který je součástí školního řádu.

Školní řád je příloha ŠVP č.1.

Zásady pro převedení slovního hodnocení pro stanovení celkového prospěchu žáka na vysvědčení v základní škole speciální

Formalizované slovní hodnocení

Předmět	Klasifikační stupeň				
	1	2	3	4	5
ČTENÍ	Čte samostatně (plynule, s porozuměním)	Čte s pomocí (s částečným porozuměním)	Čte s pomocí	Čte pouze s trvalou pomocí	Učivo dosud nezvládá
PSANÍ	Píše samostatně (čitelně a úhledně)	Píše úhledně (čitelně)	Píše s pomocí	Napodobuje tvary písmen (a slov)	Učivo dosud nezvládá
POČTY	Počítá přesně a pohotově	Počítá s drobnými chybami	Počítá s pomocí	Počítá jen s trvalou pomocí	Učivo dosud nezvládá
VĚCNÉ UČENÍ	Učivo chápe a přesně reprodukuje	Učivu rozumí (na otázky správně odpovídá)	Učivo částečně zvládá	Učivo zvládá jen s trvalou pomocí	Učivo dosud nezvládá
SMYSLOVÁ VÝCHOVA	Učivo dobře zvládá	Učivo zvládá	Učivo zvládá s pomocí	Učivo zvládá jen s trvalou pomocí	Učivo dosud nezvládá
PRACOVNÍ A VÝTVARNÁ VÝCHOVA	Je tvořivý a zručný	Je tvořivý, pracuje s malou pomocí	Při práci vyžaduje vedení	Při práci vyžaduje pomoc a vedení	Práce se mu zatím nedaří
TĚLESNÁ VÝCHOVA	Je obratný a snaživý	Je méně obratný	Snaží se (cvičí podle svých možností)	Je méně obratný, cvičí s pomocí	Při cvičení potřebuje velkou pomoc
HUDEBNÍ VÝCHOVA	Má dobrý hudební sluch a rytmus, pěkně zpívá	Rád zpívá, má dobrý rytmus	Rád zpívá a poslouchá hudbu	Rád (se zájmem) poslouchá hudbu	Dosud nemá k hudbě vztah
HUDEBNÍ ČINNOSTI	Má dobrý hudební sluch a rytmus, pěkně zpívá	Rád zpívá, má dobrý rytmus	Rád zpívá a poslouchá hudbu	Rád (se zájmem) poslouchá hudbu	Dosud nemá k hudbě vztah

HUDEBNÍ A POHYBOVÁ VÝCHOVA	Má dobrý hudební sluch a rytmus, pěkně zpívá	Rád zpívá, má dobrý rytmus	Rád zpívá a poslouchá hudbu	Rád (se zájmem) poslouchá hudbu	Dosud nemá k hudbě vztah
ROZUMOVÁ VÝCHOVA	Učivo chápe a přesně reprodukuje	Učivu rozumí (na otázky správně odpovídá)	Učivo částečně zvládá	Učivo zvládá jen s trvalou pomocí	Učivo dosud nezvládá
REHABILITAČNÍ TĚLESNÁ VÝCHOVA	Je obratný a snaživý	Je méně obratný	Snaží se (cvičí podle svých možností)	Je méně obratný, cvičí s pomocí	Při cvičení potřebuje velkou pomoc
OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ ROZVOJ	Zapojuje se aktivně	Zapojuje se	Zapojuje se do většiny aktivit	Zapojuje se pouze do některých aktivit	Nezapojuje se, ani individuálně nepracuje